І чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 47. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 12-го БЕРЕЗНЯ 1974 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, MARCH 12, 1974 No. 47. VOL. LXXXI.

ВАЛЕНТИН МОРОЗ В СМЕРТЕЛЬНО-ЗАГРОЗЛИВІЙ НЕБЕЗПЕЦІ; „ВІДЗНАЧАЮТЬ" ВСТАНОВЛЕННЯ КОНЦЕНТРАЦІЙНИХ ТАБОРІВ В СССР; ЗВЕРНЕННЯ В'ЯЗНІВ ДО ПРЕЗИДЕНТА НІКСОНА

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — Після чергового побиття кримінальними в'язнями Валентина Мороза у Владимирській тюрмі в січні ц. р., яке було зааранжоване тюремними властями, його здоров'я дуже погіршало. Крім цього, за свідченням інших в'язнів, В. Морозові вже від деякого часу почали підсипати в їду різні хемікалії, які можуть знищити мозгові клітини. Є побоювання, що його пляново хочуть довести до божевілля і тому він рішений на голодівку, якщо його не перенесуть до таборів, або не змінять дотеперішнього тюремного режиму. У зв'язку з таким положенням Мороза, потрібна якнайшвидша і якнайбільш інтенсивна акція в його обороні збоку впливових західніх діл і західньої публічної опінії.

Як стало тепер відомо, 5 вересня 1973 р. в таборі ВС 389/36, ст. Всесвятская, Чусовського району, Пермської області, українські, жидівські, балтійські, російські й інші в'язні „відзначили" роковини встановлення концентраційних таборів в СССР голодівкою і протестом в пам'ять жертв радянських таборів. Одночасно вони запротестували проти теперішніх репресій і злочинів режиму, що їх він допускається у відношенні до опозиційних груп різних національностей. Протестуючі вважають, що день 5 вересня повинні відзначати кожного року не лише в'язні, але й їхні земляки за кордоном, для вияву солідарности з ними, та на знак протесту проти знущань і гніту режиму. В'язні вибрали дату 5 вересня тому, що якраз того ж дня в 1919 році, постановою Ради народних комісарів було встановлено т. зв. „ісправітельнотрудовие лагеря".

Перший раз „відзначено" 5 вересня в 1972 році. Вечером 4 вересня в новозбудованому бараці був висипаний горб, який символізував могили жертв таборів, а довкола нього покладено огорожу з колючого дроту та засвічено свічки. Після однохвилинної мовчанки в честь погиблих товаришів, відмовлено молитви різних ісповідань, а опісля представники поодиноких національних груп виголосили промови. Говорили українці, росіяни, жиди, вірмени, литовці й інші. Всі намагання таборової адміністрації викрити ініціяторів цього вечора не мали успіху, хоч декого покарали карцером.

Крім цієї традиції, в'язні деяких таборів в Мордовії щороку відзначають день Проголошення Загальної Деклярації Прав Людини, що була проголошена Об'єднаними Націями. Так, наприклад, в 1971 році з 9 на 10 грудня в'язні вивісили в одному з таборів прапор ОН.

В квітні 1972 р. перед приїздом президента ЗСА Ричарда Ніксона до СССР, в'язні табору 389/36 звернулися в окремому меморандумі до нього з перестрогою перед плянами Брежнєва та з проханням порушити перед керівниками СССР питання концтаборів. В'язні відкликались до Загальної Декларації Прав Людини, що її підписав совєтський уряд. Меморандум підписали около 20 в'язнів. У зв'язку з цим допитували цілий ряд ув'язнених, намагаючись найти ініціяторів. Серед допитуваних був теж литовець С. Кудірка, що його американці передали із свого корабля у совєтські руки, та українець Микола Будулак, який до 1969 р. жив в Англії. Будулак залишив Україну чотирнадцятилітнім хлопцем, закінчив студії на еміграції, довший час жив в Англії, де одержав британське громадянство. В 1969 році він відвідував СССР, де його арештували, обвинувачували у шпигунстві, а коли не могли йому цього доказати, дали 15 років за „зраду батьківщини", мовляв, він „передусім совєтський громадянин". Довший час Будулак перебував у Мордовії (табір ЖХ 385/19), а опісля у Пермській області. В квітні 1972 р. йому закидали авторство меморандуму до Ніксона, але доказати не могли. Тим не менше, його посадили на 15 днів у карцер.

Валентин Мороз

УКРАЇНЦІ НЮАРКУ, ІРВІНҐТОНУ І ОКОЛИЦІ ПОЖЕРТВУВАЛИ ПОНАД $15,000 НА ЕНЦИКЛОПЕДІЮ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Проф. д-р Вол. Кубійович

Д-р Атанас Фіґоль

Ірвінґтон. — „Не зважаючи на всі труднощі і перешкоди, а в першій мірі труднощі фінансового характеру, розпочату працю над виданням Енциклопедії українознавства ми мусимо закінчити. Це наш обов'язок і це обов'язок усієї української громади в діяспорі" — такою була провідна думка виступів головного редактора енциклопедії проф. д-ра Володимира Кубійовича та фінансового керівника видавництва д-ра Атанаса Фіґоля на зустрічі з громадянством Нюарку-Ірвінґтону та околиці. Зорганізована Громадським комітетом під проводом д-ра Степана Вороха дуже успішна зустріч в суботу 9 березня в Українському Народному Домі дала конкретні вислідн: понад 15,000 дол. готівкою і у формі деклярацій на фонд Енциклопедії Українознавства, а також проданих 13 комплектів енциклопедії в ціні від 160-240.00 дол. Дев'ять осіб, чи родин зголосилися бути меценатами Енциклопедії, вплачуючи пожертви по 1,000.00 дол.: д-р Степан і Степанія Ворохи, д-р Роман і Наталія Кравчуки (в пам'ять батька о. М. Кравчука), д-р Любомир і мгр Оксана Кузьмаки, Анна Маньовська, Богдан і Марія Робаки, д-р Богдана Свистун зі сином Петром Ріверсом, Марія Свистун (в пам'ять чоловіка Петра Свистуна), д-р Богдан і Марта Цимбалісті, д-р Тарас і Люба Шеґедин. Як відомо, вже давніше меценатами стали з Ню Джерзі д-р Богдан Олесницький і д-р Борис Филипчак. В часі зустрічі д-р В. Кубійович та д-р А. Фіґоль подали вичерпні інформації про стан редакційних робіт над двома останніми томами енциклопедії, а також про фінанси видавництва. Вони також відповідали на запити заінтересованих. Крім того, безпосередньо перед зустріччю з громадянством, Громадський комітет мав змогу відбути майже півторагодинне обговорення справ, зв'язаних з енциклопедією і тоді проф. В. Кубійович та д-р А. Фіґоль з'ясували свій погляд на окремі спірні питання, що стосуються деяких гасел в енциклопедії і про що йшла дискусія на сторінках нашої преси. Це в першій мірі стосувалося гасла на те-

(Закінчення на стор. 7-ій)

Проф. В. Кубійович почав „кругосвітню" поїздку

Нюарк. — Згідно з одержаними інформаціями, головний редактор Енциклопедії Українознавства проф. д-р Володимир Кубійович в товаристві д-ра Атанаса Фіґоля розпочав поїздку в справах енциклопедії, маючи в пляні відвідати ЗСА, Канаду та Австралію. В рямцях цієї своєї поїздки він вже відвідав Нюарк, Ню Джерзі, де 9 березня мав зустріч з місцевою українською громадою. В днях 10-12 березня він перебуватиме в Рочестері, звідки переїде до Торонта і Гамільтону в Канаді, де зупиниться до 19 березня. 20-23 березня він вже буде у Вінніпеґу, 24-26 березня — у Саскатуні, 27-30 березня — в Едмонтоні, а 31 березня і 1 квітня — у Ванкувері. По короткій зупинці в Сан Франсіско 2-6 квітня і Лос Анджелесі 7-8 квітня він прибуде до Австралії 13 квітня, де перебуватиме до 8 травня. В Австралії проф. Кубійович і д-р А. Фіґоль відвідають Сідней, Канберу, Брізбейн, Мельбурн, Аделяйду та Перт.

Одинадцятий Конґрес Українців Канади відбудеться в жовтні

Вінніпеґ. (КУК) — Екзекутива КУК рішила відбути 11-ий Конґрес Українців Канади у Вінніпеґу в днях 11, 12, 13 і 14 жовтня 1974 року (тиждень для подяки) в новому вінніпезькому готелі „Голідей Ін". Подаючи це до відома, централя КУК просить всі складові Організації і всі Відділи КУК в тому часі не відбувати ніяких імпрез, щоб дати можливість делеґатам і заінтересованим особам взяти активну участь у цьому Конґресі.

У 80-РІЧЧЯ УНСОЮЗУ

ЮВІЛЕЙНО-КОНВЕНЦІЙНА ЧЛЕНСЬКА КАМПАНІЯ УНС

МЕТА ЧЛЕНСЬКОЇ КАМПАНІЇ	3,000
ДОСІ ПРИЄДНАНО НОВИХ ЧЛЕНІВ	666
ДЛЯ ОСЯГНЕННЯ МЕТИ ЩЕ ПОТРІБНО	2,334

Впродовж минулого тижня одержала Головна Канцелярія 55 аплікацій нових членів. Серед них по дві і більше аплікацій надіслали наступні організатори та секретарі Відділів:

Мгр Михайло Ковальчук (В. 239) — 7 аплікацій нових членів, Микола Хоманчук (В. 5.) 4, Лев Гардінк (В. 206) — 4, Джанет Г. Боленд (В. 409) — 4, Марія А. Гаравус (В. 127) — 3, Михайло Кіґічак (В. 240) — 3, Володимир Квас (В. 88) — 2, Лідія Козак (В. 134) — 2, Іван Гудайлюк (В. 147) — 2, Станислав Макарик (В. 364) — 2, та по одній аплікації 22 секретарі й організатори.

Новозорганізований хор Джерзі Ситі дебютував на Святі Шевченка

Джерзі Ситі. — Новістю на цьогорічному традиційному Святі Шевченка в цьому надгудсонському місті був перший виступ новозорганізованого хору під диригентурою проф. Иосифа Рейнаровича, відновляючи світлу традицію хорового мистецтва цієї громади в минулому. Почавши організуватись заледве кілька коротких тижнів тому, цей мішаний хор відспівав на Святі Шевченків „Заповіт" та „Садок вишневий" і український національний гимн, вперше публічно представившись громаді.

Свято відбулося в неділю, 10-го березня в полудневих годинах у майже заповненій великій залі Народного Дому. Започатковано його співом американського гимну та коротким вступним словом д-ра Євгена Котика, голови місцевого Відділу УККА, організатора Свята. Доповідь - промову про революційне для української нації Шевченкове слово понад сто років тому і такі ж революційні слова - вірші теперішніх поетів і письменників, які — як колись Шевченко — „караються, мучаться, але не каються", виголосив ред. Михайло Сосновський. Оля Шкафаровська прорецитувала „Лебедин", уривок з Шевченкових „Гайдамаків", а вокальну частину програми, крім інавгураційного виступу новозорганізованого хору, виконала меццо-сопрано Ганна Шерей при фортепіяновому акомпаніяменті Калини Чічки-Андрієнко. Програму доповнювала сценка „Прощай Кирилівко" у постановці Мирослави Сірої та у виконанні учнів Школи Українознавства Юрія Сохана, Марійки Мухи, Оксани Шеремети, Ренати Мельниченко, Андрія Чуйка, Івана Тинди та Івася Бойка. Після Свята новозорганізований хор, що втішається окремою опікою приявного на Святі пароха і декана о. Антона Борси (приявний був на Святі також о. Зиновій Бачинський), мав зустріч з гостинними виконавцями програми.

„ЛЮДИ З ЧЕРВОНИМИ ПОВ'ЯЗКАМИ" ТЕРОРИЗУЮТЬ УКРАЇНУ

Київ. — Російськомовна „Рабочая газета" з 2 березня подала у статті „Люди з червоними пов'язками" цікаві дані про групи допоміжної поліції в Україні, чи так званих „дружинників", зорганізованих перед 15-ти роками з членів компартії та комсомолу. Ці „добровільні народні дружини" мають за завдання „боротися з порушуванням суспільного порядку і соціялістичного співжиття, подавати допомогу державним органам (тобто поліції) в нашій країні". Дані, що їх подає газета, виявляють розміри внутрішнього розкладу совєтської системи, для вдержання якої, крім звичайних частин КҐБ і міліції, ще потрібно у великому числі допоміжної поліції з довіреного цивільного населення. Газета пише, що „сьогодні тільки в Україні їх (народних дружин) понад 36 тисяч. Вони об'єднують у своїх рядах понад 1,700,000 осіб. Кожний день на вулицях міст і сіл патрулюють коло 50,000 осіб з червоними пов'язками на рукавах... Понад тисячу народних дружин нараховується в Києві, сказав в розмові з кореспондентом РАТАУ другий секретар Київського міського комітету партії О. П. Науменко. Їх роботою керують міський і районні штаби, начальники яких — секретарі міськкому і райкомів партії".

„Дружинники" виконують всіх родів практичну поліційну службу поруч з міліцією, беруть участь у різних операціях, переводять рейди і перевірки населення. З інформації в газеті можна зробити внесок, що того роду „народні дружини" діють в місті в загальному, а також на окремих підприємствах, в рямках таких і інших організацій, на будовах тощо. Іншим словом, йдеться про суцільну поліційну пенетрацію всіх аспектів життя і праці совєтського громадянина.

Комісія Прав Людини ОН не виконує свого завдання

Об'єднані Нації, Ню Йорк. — Кількатижнева річна сесія Комісії прав людини Об'єднаних Націй, що закінчилася в п'ятницю 8 березня, виявила фактичну безпорадність і безсилість цієї установи на відтинку заходів забезпечити належно основні права людини в окремих країнах. До такого висновку дійшли окремі делеґати на сесії, заявляючи, що Комісія не зуміла взагалі зайнятися проблемами, які безпосередньо заторкують найосновніші людські свободи. Зокрема критиковано Комісію за те, що не зайнялаа становищ до одержаних інформацій про нелюдяні практики у восьми державах: Індонезії, Бразилії, Північній Ірляндії, Портуґалії, Ірані, Танзанії, Ґвіяні. Комісія одержала разом понад 7,000 обвинувачень, в яких говориться про порушення основних прав людини. Такі обвинувачення і повідомлення одержала Комісія також щодо СССР, але у висліді рішучого спротиву совєтської делеґації та делеґацій держав із совєтського бльоку, ці інформації були цілком зняті з порядку дня і СССР навіть не є у списку цих держав, де порушування основних прав людини приймає найдрастичніші форми. За те, Комісія визнала за можливе, щоб совєтський делеґат і його сателіти більшість часу Комінії зужили на розгляд подій в Чіле, включно з виступом на сесії вдови президента Альєнде, що його совєтська сторона пропаґандивно використала.

З осудом Комісії прав людини виступила Амнесті Інтернешенел, організація, яка займається обороною політичних в'язнів в різних країнах і яка є акредитована в системі ОН як неурядова організація. Речник Амнесті Інтернешенал, просто поставив питання про те, „як довго можна від нас вимагати, щоб ми терпеливо ждали на лагодження бюрократичним порядком однієї справи за другою в той час, коли політичні в'язні терплять".

ЕКЗЕКУТИВА УККА ВІДБУЛА НАРАДИ, ВШАНУВАЛА ШЕВЧЕНКІВСЬКОЮ ГРАМОТОЮ ВОЛІ ПРОФ. ВІКТОРА ПРИХОДЬКА

Проф. Віктор Приходько

Ню Йорк. — Минулої суботи, 9-го березня, тут у приміщеннях Українського Інституту Америки відбулися чергові наради Екзекутиви Українського Конґресового Комітету Америки, під час яких вшановано Шевченківською Грамотою Волі проф. Віктора Приходька, одного із найбільш заслужених та відданих справі української волі, одного із 3-ох — разом з проф. Борисом Мартосом та проф. Іваном Паливодою — живучих членів Української Національної Ради в Києві в 1917-му році та члена Уряду УНР на пості насамперед міністра юстиції й опісля міністра фінансів, ініціятора Світового Конґресу Вільних Українців ще в Празі в 1930-их роках та довголітнього працівника — референта збірки заініційованого ним Національного Датку в УККА. Про заслуги нагородженого сказав екзекутивний директор УККА мгр Іван Базарко, а Грамоту вручив йому президент УККА проф. Лев Добрянський разом з іншими членами Президії Екзекутиви. Під час церемонії передачі Грамоти були приявні рідні нагородженого, пані д-р Солуха-Приходько та внук нагородженого Віктор Приходько.

Наради Екзекутиви, якими проводив екзекутивний віцепрезидент Йосип Лисогір, започатковано, після їх відкриття, відчитанням протоколу з попередніх нарад секретарем УККА ред. Ігнатом Білинським, після чого проф. Л. Добрянський склав звіт з його діяльности та стану справ і плянів у Вашинґтоні.

Звіти

Проф. Л. Добрянський зупинився довше над такими справами, як святкування Дня Української Незалеж-

(Закінчення на стор. 6-ій.)

Брежнєв вимагає від Заходу зрезиґнувати з „несуттєвих питань" в ім'я закріплення миру в Европі

Москва. — В часі своєї зустрічі з групою французьких кореспондентів 10 березня, генеральний секретар ЦК КПСС Л. Брежнєв критично висловився про західні держави, мовляв, вони видвигають на порядок дня „несуттєві питання" і цим внеможливлюють досягнути порозуміння на Европейській конференції для справ безпеки і співробітництва. Ці „несуттєві питання" — це, як відомо — питання вільного обміну людьми та ідеями між країнами Заходу і совєтським бльоком, на що Москва ніяк не хоче погодитися, заявляючи, що це є „втручування у внутрішні справи" окремих держав. Л. Брежнєв відзначив також, що він не вважає засадничою справою для СССР депортацію Солженіцина і що він не вірить, що ця депортація може неґативно позначитися на взаєминах СССР з західніми державами. Брежнєв вказав, що західня преса необ'єктивно насвітлює питання совєтсько-західніх взаємин, зокрема в справі нібито плянів СССР встановити свою геґемонію у світі. Водночас Брежнєв підтвердив бажання СССР довести до погодження на Близькому Сході і поінформував, що у відношенні до Китаю совєтський уряд зробив все, щоб допровадити до порозуміння.

Самоспалення жінки на Червоній площі в Москві

Москва. — Аґенство Асошейтед пресс повідомило про те, що тут, якраз в час відзначування на Червоній площі Міжнародного жіночого дня 8 березня, на знак протесту запалила себе жінка, яка прийшла на площу недалеко Кремля. Самоспалення сталося на очах сотень людей, в тому чужинецьких туристів. За їхніми інформаціями, жінка облила свій одяг запальним плином і підпалила себе з допомогою сірника. Зі собою вона не мала ніякого напису і нічого до нікого не говорила. Як тільки спалахував вогонь, до неї кинулася кремлівська охорона, намагаючись погасити полум'я. Ніяких даних про цю жінку покищо немає, а також невідомо, чи вона остала в живих.

Як відомо, 8 березня в СССР, і в інших країнах світу, жінки відзначали Міжнародний жіночий день. З цього приводу ЦК КПСС видав навіть окремий заклик до „Совєтських жінок", в якому відзначає досягнення жінок в СССР на шляху здійснювання постанов XXIV з'їзду КПСС і кличе їх ще більше посилити зусилля для „виконання міжнародного зобов'язання".

Управа Сеньйорату ТУСМ відбула наради

Ню Йорк. — На своїй черговій нараді в п'ятницю 8 березня управа Сеньйорату ТУСМ розглянула і прийняла рішення в справі раніше запланованої і підготовлюваної конференції для розгляду специфічних проблем української діяспори і в справі відбуття наступних загальних зборів. Було обговорено також форму відзначення 100-річчя з дня народження патрона Товариства, ідеолога українського націоналізму Миколи Міхновського. Конференція для справ діяспори, яку підготовляє Студійна комісія (голова д-р Дмитро Штогрин) охоплюватиме три частині: а) український політично-партійний сектор б) українське громадське організоване життя в країнах поселення, і в) економічні основи і проблеми українського життя в країнах поселення. Конференційні сесії заплановані на 19 травня і на 1 та 2-го червня. На закінчення конференції, 2 червня, відбудуться загальні збори членів Сеньйорату, на яких будуть подані звідомлення з діяльности, а також обрана нова управа.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Помилкова концепція

Оборона державним секретарем ЗСА Генрі Кіссінджером законопроєкту про зовнішню торгівлю ЗСА і зв'язаного з цим проєкту признати Совєтському Союзові статус упривілейованої держави в торговельних відносинах з ЗСА, у дуже різкій формі виявила конфлікт моральних принципів і національного інтересу. Як можна було сподіватися, Генрі Кіссінджер показався рішучим оборонцем засади національного інтересу як вирішального фактора у міжнародних відносинах навіть тоді, коли йдеться про виразне і свідоме порушування моральних принципів окремими партнерами.

У випадку взаємин ЗСА з СССР — справа, очевидно, не така проста і аргументи Кіссінджера можуть знайти зрозуміння і признання. Трудність проблеми, як її бачить Кіссінджер і, безперечно, президент Ніксон, в тому, що йдеться про конфронтацію двох виразно ворожих потуг, у розпорядженні яких є атомна зброя таких розмірів, що у випадку збройного зудару мусіла б прийти світова катастрофа. Не приходиться, отже, дивуватися, що висновок Кіссінджера у такій ситуації простий: „Відпруження, як ми його бачимо, кориниться не у погодженні щодо цінностей; воно стало конечним в першій мірі тому, що кожна сторона зрозуміла, що інша сторона може бути потенційним противником в атомовій війні. Для нас, відпруження — це процес унапрямлювання відносин з потенційно ворожою країною з метою зберегти мир, не нарушуючи водночас в нічому наших життєвих інтересів".

Ставши на таких позиціях, Кіссінджер зробив інший висновок: „Ми маємо право вимагати відповідальної поведінки на міжнародній арені від СССР . . . Але щодо основних змін у совєтській системі, то справа не в тому, чи ми закриваємо, що в себе робить СССР; а в тому, чи та в якій мірі ми можемо наразити наші інші цілі — зокрема будівництво структури миру — в ім'я цих внутрішніх змін" (в СССР).

Як відомо, видатні громадяни СССР, які є в опозиції до режиму, займають у цьому питанні цілком інше становище. Вони вказують, що передумовою справді тривалої структури миру у світі є ґрунтовні зміни на обширі СССР, що може покласти кінець імперіялістичним цілям режиму. Відомий знавець совєтської дійсности і системи Джордж Кеннан у свій час звертав увагу американського політичного світу на помилковість надіятися на будь-яку „відповідальну політику" СССР на міжнародній арені. Ця політика в кожній ситуації буде здійснюватися під кутом використання даної ситуації для імперіялістичних цілей совєтського режиму. Ніяких підстав немає надіятися, що сьогодні будь-що на цьому відтинку в Москві змінилося. З цих міркувань треба сказати, що у випадку взаємин з СССР треба звертати увагу також і на моральні принципи. Політична концепція Кіссінджера у відношенні до СССР приносить успіхи тільки тому, що вона відповідає безпосереднім інтересам Москви на сучасному етапі у її заходах закріпити свої позиції в Европі і забезпечитися від Китаю. Ця концепція потерпить невдачу так скоро, як тільки Москва досягне свою мету на теперішньому етапі і рішиться перейти до дальшого наступу.

Велика, здорова громада

Багато у нас пишеться і говориться про наші труднощі і недомагання, видвигається сумні перспективи щодо майбутнього. Це добре, що ми не вдоволені існуючим станом, бо завжди може бути ліпше. Але, й не є в нас так зле, як це могло б песимістові здаватися. Якща громада спромоглася на пожертву вже понад двох мільйонів долярів на українські студії в Гарварді, як ця громада минулого року потрапила виконати і перевиконати збіркові пляни Національного Датку до УККА чи на Фонд СКВУ, то ця громада заслуговує не тільки на критику, але й на заслужене признання.

Найновішим таким надійним, ясним променем в наставленні і вартості нашої громади можна вважати суботнішню зустріч громадянства Нюарку-Ірвінгтону з головним редактором Енциклопедії Українознавства проф. д-ром Володимиром Кубійовичем. Понад 15,000 долярів фондів на завершення енциклопедії впродовж короткого вечора в одній тільки громаді — це таки досягнення! Воно дає ще один доказ, що добра ціль та її ентузіясти завжди можуть розраховувати на підтримку в громаді.

Я. Гайвас

ТИТАНІЧНЕ ДВОБОРСТВО

I

В половині січня 1945 р. на передмістю Кенігсберґу у Східній Прусії в розгарі одного з найжорстокіших боїв кінця Другої світової війни сталася одна із щоденних подій в СССР. В польову квартиру командира пробоєвої бриґади, полк. Травкіна, зайшли агенти „Смерша" (Смерть шпіонам — протирозвідочний відділ НКВД, ославлений своїми жорстокостями і нелюдяністю) й показали наказ арешту Александра Ісаєвича Солженіцина, капітана артилерії, одного з найкращих бойових старшин бриґади. Саме в тому часі капітан Солженіцин був зі своєю частиною у вирішній, критичній фазі битви. Командир бриґади був свідомий, що присутність капітана Солженіцина має вирішне значення на перебіг і вислід бою на цьому відтинку й тому, хоч знав з ким має до діла і що агенти „Смерша" є панами життя й смерти в усіх ситуаціях, не викликав капітана Солженіцина аж доки не закінчився успіхом бій.

Вкритий дорожним пилом, стомлений і днями небритий, засмалений сонцем і вітрами прибув капітан Солженіцин до полевої квартири в американському джіпі. І така звичайна в Совєтському Союзі картина: забрали зброю, полетіли на брудну долівку зірвані бойові відзначення, здобуті потом і кров'ю та смертю товаришів, але коли дійшло до зривання старшинських еполетів, зчинився зудар. Капітан Солженіцин чинно протиставився... Щойно після вручення полковника Травкіна а ґ е н т а м „Смерша" вдалося здерти еполети капітана.

Яка іронія і глум! З поля бою, з фронтової лінії, з командирського посту в обличчі смертельного ворога — в „рідну" тюрму.

В хвилині того великого приниження арештований пережив подію, яку він до сьогодні називає „одним з найзначніших актів відваги" Другої світової війни. Полковник, який вже був поінформований про „діло" свого капітана, спокійно запитав його: чи ви знаєте когось на північному фронті? Солженіцин миттю зрозумів у чому справа. Так, він мав приятеля, Віткевича, на цьому фронті, з яким вів дружню кореспонденцію, висловлюючи критичні заваги про положення в країні, терпіння людей, а в першу чергу про безглузді жертви й безвідповідальне ведення війни... В цьому моменті полковник Травкін зробив другий крок, за який він рискнув своєю головою. Він підійшов до арештованого і в обличчі до краю здивованих такою зухвалістю смершовців подав йому руку та побажав щастя.

Скінчилася перша відслона драми, яка тягнеться оце вже майже тридцять років і якої кінця ще сьогодні не видно. В ній з одного боку людина, а з другого потужний режим, опертий на мільйонах штиків, наймодернішій воєнній техніці, державному апараті і всесильній монопартії. Дві, здавалося б, нерівномірні сили. Але в цьому бою, в цьому двоборстві перемагає... людина!

Арешт для О. Солженіцина означав упадок у ту пропасть, де гинули й гинуть мільйони людей в СССР, де немає можливости боронитися, де з людини зривають всі людські прикмети, а вона сама має стати знарядям і безвільним інструментом в руках системи. Ким був арештований? Уродженцем Підкавказзя, молодим, талановитим учителем математики, з переконання комуністом, патріотом російського народу. Кажуть, що його мати свідома українка зі заможного селянського роду. Якщо це правда, то Солженіцин поповняє в чималій мірі ту трагічну для нас галерію постатей, серед яких і Теофан Прокопович, і Дмитро Туптало Ростовський, і Гоголь і, в меншій мірі, Достоєвський, і безконечне число інших. Ґалерію людей, яким генія дав український нарід, а які свій життєвий труд віддали російському народові. Мати Солженіцина була високо освічена на той час і заступила йому батька, що згинув молодим. Пам'ять про неї зберігає він до сьогодні з глибоким пієтизмом і рідко коли про неї згадує перед чужими.

Хоч А. Солженіцин був з переконання комуністом, він, як чесна людина, належав до тих, що своїми очима дивляться на життя. Він бачив нужду підсовєтських людей, труднощі життя, творені партією і її бонзами, гнилість державного апарату, який живе диктатом партії, він переживав недолю своїх бійців. Солженіцин був виїнятково хоробрим старшиною, але ж він бачив безглуздя найвищого командування, на чолі зі Сталіним, наслідком якого гинули полки, дивізії, армії. І про це він ділився думками зі своїм товаришем і о д н одумцем, Віткевичем, „старшиною північного фронту". В теплих бюрах, далеко від небезпеки фронтів, аґенти „Смершу" — „неустрашимі сторожі революції" на запічку, — перечитували листи і холодною рукою виривали в безконечній черзі з життя тих, що посміли мати свою думку.

Що дало силу Солженіцинові перетривати тюрму і табори, холод, голод і знущання? Мабуть, найосновнішим було його тверде переконання, що „хто хоче йти на бій з большевизмом, мусить бути готовий на смерть". Тільки такий може протиставитися небезпеці, що грозить на кожному кроці. З ко-

(Закінчення на стор. 8-ій)

К. Крупський

ЗАГАДКОВІСТЬ РОЛІ КИТАЮ

(3)

У висліді досить складної політичної ситуації теперішнього політичного трикутника, Китай тепер навіть не бажає собі повного ослаблення американських позицій ані в Европі, ані в Азії. Політичні провідники Китаю здають собі справу з того, що опущені американські позиції може закопити Совєтський Союз, мілітарній силі якого Китай ще не може протиставитись.

Відносно американсько-китайських відносин є замітні деякі зміни, в світлі яких згадана заява Чо Ен Лая втрачає політичний сенс. Наприклад, тепер Китай виявляє бажання піддержки політики ЗСА, згідно з якою на азійському Тихому океані повинна існувати рівновага сил, а не мілітарна монополія однієї надпотуги.

В економічному секторі також замітні зміни, а головно в обопільній торгівлі поміж ЗСА і Китаєм. В 1971 р. торговельна виміна між ц и м и країнами виносила тільки 5 мільйонів долярів вартости, а в 1973 р. виміна становила вже около 800 мільйонів дол. вартости. Хоч торговельна виміна не є основною ціллю, бо — як сказав Генрі Кіссінджер — політичні взаємини між цими країнами являються найбільш важливими, а на дорозі до кращих взаємин є ще декілька питань, найбільш пекучими з яких є проблема Тайвану, Кореї та Індокитаю.

На випадок, якщо б Китай абсорбував Тайван, то це висунуло б його дальше на Океан, що в свою чергу могло б дати йому можливість стати однією із потуг на азійському Океані. Тепер доля Тайвану не є остаточно вирішеною, хоч Китай за одобренням Америки уважає, що на світі є тільки один Китай.

Ось так приблизно можна було б накреслити відносини Китаю до надпотуг із згаданої першої міжнародної зони. Щодо „другої" міжнародної зони", то в останніх роках в політиці Китаю наступили величезні зміни. Тільки кілька років тому Японія в опінії Китаю була „услужним псом американського імперіялізму". Подібним був погляд Китаю і на країни Західньої Европи, розуміється, за виїмком Франції.

Сьогодні погляд і відносини Китаю до цих країн ідуть по лінії почавши від нормальних до дуже добрих. Китай вже не посуджує Японію в мілітаризмі, а навпаки, заявляє, що кожна країна має право на оборону своїх кордонів. Китай навіть заохочує Японію домагатись від Росії південної частини Курильських островів.

Не менше зміненою є політика Китаю відносно країн Західньої Европи. Китай заохочує, а радше, піддає думку, щоб країни Західньої Европи були приготованими до оборони проти „східнього Голіята" та щоб не вірили ніяким договорам з ним, бо „слова і діла кліки Брежнєва показують, що він не відложить різницького ножа і не стане Буддою".

О с т а н н ь о, англомовний журнал „Пекінський огляд", коментуючи п'яту річницю совєтської інвазії на Чехо-Словаччину, прийшов до висновку, що „під теперішню пору навіть НАТО є потрібним". Зрозуміло, що китайська політика відносно Зах. Европи не є такою простою. Вона скриває багато ускладнень. Наприклад, Китай підозріває Захід в тому, що він в його політиці, відвертаючи від себе совєтську загрозу, може заохочувати „совєтських ревізіоністів" до експансії на Сході.

На окрему увагу заслуговують відносини поміж Китаєм і Японією. Ідеальною політикою Японії є вдержати певну рівновагу в політиці відносно Совєтського Союзу і Китаю. На ділі, Японія вирeклася шукати розв'язки її екзистенційних проблем у відновленні м і літаризму. Всю свою надію на розв'язку цих життєвих і політичних проблем вона спирає на її енерґійній економії, яка є здібною конкурувати з найбільш модерно зіндустріялізованими країнами світу.

В загальному, політичні взаємовідносини між Японією і Китаєм є кращими, чим між Совєтським Союзом і Японією. Чимраз більше китайців відвідують країни одні других. В квітні 1973 р. Японію відвідала китайська офіційна місія, очолена Ліао Ченґ-чіґ, який сам закінчив японський Васеда університет. Ліао, в шапці цього університету, співав шкільну пісню. В цьому аспекті росіяни не можуть перевершити китайців.

Які ж політичні відносини Китаю до т.зв. „третього світу"? На бенкеті на ч е с т ь през. Конґо — Н'ґоврабі, який відвідав Китай в половині 1973 р., прем'єр Чо Ен-лай між іншим сказав: „Китай і Конґо належить до „третього світу" і тому китайці і конґольці є братами і товаришами по зброї на протиімперіялістичному фронті".

Ці типові заяви характеризують ролю Китаю в творенні „третього світу". Тільки 20 років тому на конференції в Бандунґ (Індонезія) в 1955 році китайці підчеркали свою льояльність бльокові народів, очоленому „великим Совєтським Союзом", а нині той бльок народів майже не існує. Тепер китайці стало повтоюють клич: „Країни бажають незалежности, нації свободи, а народи революції".

Пов'язуючи той „третій світ" з політикою руху визволення народів, Китайська Народна Республіка живе з цілим рядом протиенств. В ній і на дальше залишається сильний покажчик натиску на комуністичну ідеологію і в той же час вдаряючими є

(Закінчення на стор. 8-ій)

Людмила Мойсеєва

СИНЬООКА УКРАЇНА І ЧОРНЕ ГАЙВОРОННЯ

„Коли в народу нема вождів, тоді вожді його поети", — яка давня і незаперечна правда в цих словах! Ось перед нами самвидавські видання, а в них потрясаючі вірші молодих поетів-дисидентів, представників найновішого українського опору. Читаючи їх, збагнути їх наказ і виконати його — ось наше завдання! Як часто доводиться чути: треба чи не треба інтерпретувати авторів з-поза залізної заслони, пошкодимо чи не пошкодимо їм, розшифровуючи символіку їх? Вони самі дали відповідь на ці питання. В „Свободі" з 27-го лютого ц. р. читаємо: „Мороз просив передати вістку про себе закордон"; в'язень Володимирської тюрми Степан Бедрило адресує свій розпачливий лист із-за ґрат: „До народів всього світу"; поет Іван Сокульський з Мордовії з тюрми бачить і чує:

„Чорний крик над цілим
світом білим...
Чорний крик...
Од нього не втекти.
Не кричи!
Годуйся своїм тілом.
Ні, кричи!
І всесвіт розбуди!"

Всі вони пишуть для того, щоб їх читали, вони друкуються в Самвидаві, щоб їх заповіт дійшов до нас. Зрештою, досі досвід навчив нас, що вороги завжди знають укритий зміст скерованих проти них рядків, без нашої допомоги. Варто згадати тут сумної пам'яти „3-тє Отделєніє", шефа московської жандармерії Орлова і генерала охранки Дубельта та їх інтерпретацію Шевченкової творчости: „З улюбленими віршами в Малоросії могли посіятися і згодом вкорінитися думки про щастя часів Гетьманщини, про щастя повернути ті часи і про можливість Україні існувати у вигляді окремої держави" А також згадаймо і Постишева, який твердив, що „українські письменники почали з мистецьких образів і з а р а з т а к и п о ч а л и п е р е х о д и т и до обрізів" (гра слів: образ — обріз. Обріз — рушниця з одпиляним дулом, щоб легше її укривати під полою, зброя якою боронилося українське селянство, приречене Москвою спочатку на колгоспну панщину, а згодом на масову голодову смерть).

Що ж вичуваємо ми з кожного їхнього слова?! Велику і беззастережну любов до України. „Буду, мамо горда і вродлива з Тебе чудуватися повік". „Україно Ти моя молитва, Ти моя розпука вікова..." і Василь Симоненко задивляється у „її зіниці голубі і тривожні, наче рань" і присягає пролитися „крапелькою крови на її священне знамено". Україна встає у всій своїй непорочній красі, і для неї не жалкують вони найніжніших слів, найпалкіших почувань, а коли треба — ані своєї крови, ані свого життя.

Україна. Вона блакитна і вона золота. „Ми за Твої, за золотії коси, за чистую блакить твоїх очей підем на бій..." (Анатолій Лупиніс). І вони „падали з блакитного неба з краплею сонця в грудях", бо „стало для них потребою сонце роздати людям". Україна Валентина Мороза це... „сплетені [illegible] трирогих богів — Твої знаки... соняшний присок на синьому небі — знамено..." І так у кожного з молодих, як колись у Ольжича, Антіоха, Пронченка, Могилянської й Теліги, Україна блакитна і золота: її „блакитні очі, геть вже повні стримуваних сліз...", вона „О, синєока тривого моя неугасима", над якою „чорний ворон кряче, і сині очі стали мов із скла", і розуміємо тоді, „яких батьків, чиї діти" молоді поети українські, що сьогодні гукають до нас і до України схвильовано: „Поклич! — Твоє єдине лише слово — ми встанемо... І щоб там не було! Ми за Твої, за золотії коси, за чистую блакить Твоїх очей підем на бій, за звитяги і жертви до краплі крови віддамо "себе"... (Анатоль Лупиніс). „Нація може жити тільки тоді, коли є люди, готові за неї вмерти", — каже на суді Валентин Мороз і продовжує: „Я знаю, що всі люди рівні. Це говорить мій розум. І разом з тим я знаю, що мій народ особливий, найкращий. Мій народ — окраса землі. Мій народ — стріла з Божого лука. Так промовляє моє серце".

Але на нашу землю... „ось прилетіла вороняча зграя, й ворона такий повела їм розказ: — земля, де були ви, безводна, сухая, а тут нам удобіль, а тут нам якраз! І любо на кулі: кагал такий, цим! То тут щось наглядять, ухватять щось там,... — Живуть собі циганським життям... На смерті окублилась чорная масть: Плодіться і множтесь — і бог вам помагать!" (Маркуш „Перець", вірш „Купа"). (Оце „чорне вірш „Купа").

(Оце „чорне гайвороння" становить, напр., у самому Львові вже 40 відс. населення, а перед війною 1939 року там було всього - навсього 5 осіб росіян). Або ще так, як у книжці прихильного українцям письменника Василя Гросмана „Все тече" (книжка російською мовою появилася старанням видавництва „Посев" у 1970 році), сторінки від 116 до 133, присвячені просто апокаліптичним подіям штучного голоду в Україні, коли то був даний Москвою наказ „убіть голодом крест'ян на Украіне", а як „вершилося", і Україну обернено в „кладбіще суворой школи, тоді „на слєдующій ґод прівезлі пересєленцов із Орловской області — земля вєдь українская чернозьом, а у орловскіх всєгда недород... земля пустой не осталась — земля вєдь какая!" — Ось воно чорне страшне гайвороння! (уривки з книжки в перекладі на українську мову ред. З. Давиденка були друковані в Альманаху УНСоюзу за 1973-ій рік в статті „Сорокріччя великого голоду"). Образ „Чорного ворона" —

(Закінчення на стор. 7-ій)

Петро Одарченко

МИХАЙЛО КОЦЮБИНСЬКИЙ І ТАРАС ШЕВЧЕНКО

(До 160-річчя з дня народження Т. Г. Шевченка і 110-річчя з дня народження М. М. Коцюбинського).

(1)

„. . . Я на сторожі коло них
Поставлю СЛОВО!"
Т. Г. Шевченко.

I

Вогненне поетичне слово Шевченка, його безсмертний „Кобзар" мав вирішальний вплив на багатьох талановитих синів і дочок українського народу. Шевченкове слово розбудило національну свідомість багатьох письменників і скерувало їх на шлях рідної української культури. Коли ми читаємо біографії українських письменників XIX і початку XX століття (до революції 1917 року), то бачимо, що багато наших письменників починали свою літературну діяльність російською мовою. І це цілком зрозуміло: вчилися вони в російській школі; читали книжки російською мовою, бо українські книжки були заборонені; в їх родині часто панувала російська мова. В таких умовах реакційної русифікаторської політики рятівником української культури став „Кобзар" Шевченка. Ознайомлення з поетичними творами Шевченка викликало цілу революцію в душі юнака чи юначки. І молоді письменники переставали писати російською мовою і за прикладом свого Великого Вчителя Тараса Шевченка писали свої твори рідною мовою.

Так було і з нашим славетним письменником Михайлом Коцюбинським. У своєму автобіографічно м у листі для видавництва „Вік" (I. XII. 1902) М. Коцюбинський писав: „Дома у нас, хоч любили все українське, . . . проте мова була російська, і я, хоч чув од челяді українську мову, говорив лише по-російськи . . . на 12 році я писав велику повість з фінського життя (по-російськи, правда)". (М. Коцюбинський. Твори в 6 томах. Том 5. К. В-во Академії Наук Української РСР. 1961, стор. 332). Це були тяжкі часи для українського народу. 18 травня 1876 року цар Олександер II у пруському місті-курорті Емсі підписав горезвісний „Указ", яким „благословлявся новий злочинний похід проти розвитку й без того пригніченої української мови і культури. Як відголосок цього указу було таємне розпорядження інспектора народних училищ, в якому писалось: „Ставлю вам у неухильний обов'язок негайно по одержанні цього вилучити з бібліотеки довіреної вам школи всі книги і брошури на малоросійському наріччі, якщо б такі були не тільки в згаданій бібліотеці, але й на руках ваших учнів". (Михайло Потупейко. Михайло Коцюбинський. К. 1964, стор. 10). В таких умовах тяжко було знайомитися з творами української літератури. Проте Коцюбинському пощастило дістати деякі твори української літератури, зокрема „Кобзар" Т. Шевченка. Ось як він згадує про це в цитованому автобіографічному листі: „На 13 році я випадково дістав кілька томів „Основи" і оповідання Марка Вовчка, а потому „Кобзар" уже безповоротно напрямили мене на свідомий український шлях". (Том 5, 332). Про вплив творів Шевченка писав Коцюбинський також у своєму листі до Михайла Мочульського (30. XI. 1905) (Див. 5 том, стор. 432).

За свідченням сучасників, М. Коцюбинський у Царгороді, „коли вчився у духовному училищі, потайки від учителів-богословів та адміністрації читав заборонені царською цензурою твори Т. Г. Шевченка і деклямував перед учнями вірші „Кобзаря", особливо „І мертвим і живим . . ." (М. П. Партолін, Світогляд М. М. Коцюбинського. Харків. В-во університету. 1965, стор. 58).

1883 року вінницька поліція зробила трус на квартирі у Коцюбинського. Під час трусу знайдено виписки з творів Шевченка. Після цього трусу за Михайлом Коцюбинським був установлений „особливий нагляд поліції".

1890 року М. Коцюбинський вперше побував на могилі Великого Кобзаря. Про свої враження він написав нарис „Шевченкова могила". Цей нарис надруковано у львівському ж у р н а л і „Дзвінок" (1891 р., ч. 5). Описуючи красу місцевости навколо Канева, письменник пише: „Поміж широкою синьою биндою Дніпра та юрбою зелених гір побігла з Канева триверстова дорога до Шевченкової могили . . . на могилу провадять дерев'яні східці, а на могилі в чавунній посрібленій огорожі здіймається хороший чавунний хрест, помальований білою фарбою . . ." у своєму нарисі Коцюбинський не тільки описує прекрасну природу Дніпра та шевченківсь к и х місць, але й висловлює свої почуття, згадуючи про долю великого українського поета: „Сум важким каменем налягає, сльози тихо котяться з очей, коли згадаєш, хто тут похований . . . Перед очима стає ціле життя поета, його бажання хоч останні дні свої прожити в поетичній рідній країні, над любим Дніпром".

У журналі „Дзвінок" надруковано не тільки нарис „Шевченкова могила, а й власний малюнок Коцюбинського „Світлиця для туристів на могилі Шевченка".

1891 року львівс ь к и й журнал „Правда" надрукував записану Коцюбинським розповідь Зосима Недоборовського під заголовком „Причинок до біографії Тараса Шевченка".

Дочка М. Коцюбинського Ірина у своїх цікавих спогадах „Т. Г. Шевченко в родині М. Коцюбинсь к о г о" („Вітчизна", 1961, ч. 5, стор. 156-158) пише: „Не один із екскурсантів Чернігівського літературно - меморіяльного музею М. М. Коцюбинського зупиняв свій погляд на великому портреті Т а р а с а Григоровича Шевченка, який висить на почесному місці в оселі Коцюбинського — над його робочим столом . . . у побуті Коцюбинського, в його чернігівській квартирі, все нагадувало милий, незабутній образ його навчателя Шевченка. . . Михайло Михайлович виховував і в своїх дітей любов до творчости Шевченка. Під впливом батька ми навипередки вивчали напам'ять Кобзареві вірші, деклямували їх на шевченківських вечорах.

Шевченківські вечори, які з надзвичайним у с п і х о м проходили в приміщенні товариства „Просвіта" . . . і які організовував Коцюбинський, залишили на все життя чудові спогади у старих мешканців Чернігова". Коцюбинський, як „одвічний впорядчик" цих вечорів, дбав про високий мистецький рівень їх. Він запрошував до участи в шевченківських вечорах славетного співака Київського оперного театру О. П. Мишугу, композитора М. Лисенка, співачку Петербузького оперного театру М. А. Дейшу-Сіоницьку та інших видатних співаків і співачок. „На проведення шевченківських вечорів, пише Ірина Коцюбинська — потрібний був дозвіл не тільки чернігівського губернатора, а й Київського округу. Царські чиновники чинили всякі перепони, викреслюючи окремі номери в програмі, а то й забороняючи влаштування самих концертів".

„Свідома громадсь к і с т ь Чернігова, — згадує далі Ірина Коцюбинська — щорічно 9 березня провадила панахиди по Кобзареві. Вони були своєрідним протестом проти утисків царського уряду. У 1908-10 роках я теж (з батьком) ходила на ці панахиди".

1909 року при Київській міській думі утворено Об'єднаний Комітет для спорудження пам'ятника Т. Шевченкові. Одночасно оголошено конкурс на кращий проєкт пам'ятника та обрано жюрі. До складу жюрі запросили і М. М. Коцюбинського. На двох засіданнях жюрі брав участь М. Коцюбинський, але на останніх засіданнях не мав можливости бути присутнім через смертельну хворобу.

(Закінчення буде).

ГРОМАДЯНИ! З НАГОДИ 28-ОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В ТРАВНІ ЦЬОГО РОКУ ВЕДЕТЬСЯ КАМПАНІЯ З МЕТОЮ ПРИДБАТИ 3,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ, ПОМІЖ ЯКИХ БУДУТЬ ВИЛЬОСУВАНІ 40 ЦІННИХ НАГОРОД ВІД 50 ДО 1,000 ДОЛЯРІВ. СТАНЬТЕ ЧЛЕНОМ УНС АБО ПІДВИЩІТЬ СВОЄ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У НЬОМУ, ЩОБ МАТИ ЗМОГУ ВИГРАТИ ЦІННУ НАГОРОДУ! КАМПАНІЯ КІНЧАЄТЬСЯ В КВІТНІ Ц. Р., ТОМУ НЕГАЙНО ЗВЕРНІТЬСЯ ДО МІСЦЕВИХ СЕКРЕТАРІВ ЧИ ОРГАНІЗАТОРІВ УНСОЮЗУ!

ТРИБУНА У. Н. СОЮЗУ

РІК XXI Березень, 1974 Ч. II. (187)

Степан Куропась

УНСОЮЗ І СТАРШІ СОЮЗОВЦІ

Від останньої статті на тему старших союзовців наспіло до мене знову кільканадцять листів від членів УНСоюзу. Не можу всім відповісти листами, ані навіть одною газетною статтею, тому в тій статті я зроблю підсумки голосів усіх тих добрих людей, що до мене написали. А ті голоси є різні.

Один з них питається, чому саме я пишу про старших людей. Відповідаю словами „Смолоскипу" — „як не ми, то хто?" Або: „раз нас вибрали грибом, треба лізти в борщ". Один 81-літній союзовець, що є фінансовим секретарем свого Відділу, нарікає, що досі не дістав золотого годинника за 50 літ членства. Він твердить, що старші союзовці не мають „ні голосу, ні дому." Важко з ним не погодитися. Я йому відписав, що маємо 15 поверховий могутній хмаросяг, присвячений власне піонерам, таким як він. Напевно ще раз мені відпише, але тоді вже та справа буде темою 28-ої Конвенції, і він дістане відповідь.

Перед Конвенцією на сторінках „Свободи" будуть появлятися різні конвенційні проєкти, і там можна буде далі продовжувати проєкт старших союзовців.

„Ваші статті є добрі для американців" — пише мені один канадський союзовець з Флориди.

Канадські старші союзовці мають своїх членів Головного Уряду і до них треба звертатися, але тому, що в Канаді немає канцелярії УНСоюзу (була колись) то треба знову її привернути. На коліні не можна урядувати. Люди, які в різних мундурах воювали за Україну і приїхали до Канади вже в старшім віці, не зложили грошей і 185 дол. місячної пенсії не вистачає. Свята правда, але тією проблемою не може УНСоюз журитися, бо немає на це фондів і це не під силу навіть 4-ом союзам. Але за 185 дол. УНСоюз може дати навіть канадцям приміщення з харчем в домі захисту для старших на Союзівці.

Інший знову канадець з Торонта питає: що думає робити Батько Союз для своїх старших дітей? Чи треба було аж Комісії? Чи Союз і його провід не бачить цеї кричучої несправедливости у відношенню до старших союзовців? Йому кажуть, що грамота УНСоюзу це — контракт, який має бути зобов'язуючий для обох сторін. Правда Ваша — каже цей бойовий союзовець, — але контракт, це не релігійна догма і він повинен бути змінений, бо в потребі зміняться і державні закони ЗСА чи Канади. Влада існує для народу — закінчує цей огірчений канадський союзовець.

Реасумуючи інші листи, хочу ствердити, що: старші союзовці думають, що УНСоюз не має пляну опіки над ними, хоча на це „во воим'я оно" збирав фонди. Треба, щоб наступна Конвенція УНСоюзу в травні 1974 р. подбала про розв'язку питання відносно старших людей. Треба створити оселю для старших — американських і канадських союзовців. Треба подбати про таку оселю в горах, близько Союзівки. Оселю конечно поділити на таких, що хочуть і можуть жити в гуртожитку і таких, що хочуть мешкати окремо, і хочуть самі дбати про харчі, з огляду на дієту. Створити в оселі українську атмосферу, читальні і місця для дозвілля. Де взяти гроші? Дістати стейтові фонди або повітові. Мешканці оселі, що хочуть мешкати окремо і можуть собі на це позволити, платять місячний чинш. Члени в гуртожитку віддають свій пенсійний чек до управи оселі, яка дає їм відповідну суму на їхні персональні видатки. Оселя веде евіденцію записів і спадкових справ для людей, що не мають спадкоємців.

Оселя є окремою корпорацією УНСоюзу, чи більше Союзів. Оселя користується церквою, яка тепер будується на Союзівці, і заплянованим цвинтарем. Наукове Товариство ім. Шевченка має 4,000 акрів землі, що межує з Союзівкою. Таку посілість можна і треба придбати і вона має досить місця на оселю для старших, на союзовий „Бавнд Брук", музей, на пам'ятник українських ветеранів і т. п. Союзівці, які схочуть будувати собі власні доми і літні оселі з огляду на дітей чи внуків, були б бажаним елементом, бо терен Союзівки був би зукраїнізований.

Такі думки є до зреалізування. Можливо, що до Конвенції наспіють ще інші думки і проєкти, які Комісія для старших союзовців зреферує. Чекати не можна, бо ми втратили молодь, треба затримати старших з внуками.

Вшанування заслужених союзовців в Янґставн, Огайо

Янґставн, Огайо. — В суботу, 23-го лютого 1974 р. Відділ 230 УНС, Братство св. Ів. Хрестителя вшанував братів Володимира і Стефана Бряців за їх 25-річну працю завідателів Клюбу при Відділі. Урядовці Відділу і Клюбу влаштували несподіване прийняття для братів, що відходять з цієї позиції. Брати Бряці перебрали провід нашого Клюбу від покійного їхнього тата Івана Бряця, який відійшов на вічний спочинок в жовтні 1973 р. Батьки Бряць виховали троє дітей і всі є членами УНС, а тепер вже і їхні діти вступають в члени до УНС. На прийнятті-обіді, котрий приготовили жінки урядовців Відділу, пані: Таня Мартинишин, Елізабет Прокопик і Меланія Ворожбит, прибуло біля 100 осіб-приятелів і членів УНС. Тостмайстром був адвокат Михайло Юрчишин, котрий представив родину і гостей з міста і стейту: Тома Ґілмартіна і Джорджа Теблyака. Стейтовий репрезентант Том Ґілмартін у своїй промові висловив подяку за щиру працю Володимирові Брацеві у виконанні своїх обов'язків для добра Клюбу і українського народу, і передав Володимирові Бряцеві Грамоту Стейту Огайо.

З черги виголосив промову голова 230 Відділу УНС, Михайло Мартинишин, котрий з'ясував працю братів Бряців, які ніколи не відмовлялись від праці. Кожного року на річних зборах їх поновно затверджували. І — як сказав голова Відділу, — приємно нам вітати людину, яка є присутня між нами і ми передали їй ґратуляції, бо часом ми робимо це тоді, як чоловік вже відійшов від нас. Голова передав Володимирові Бояцеві радіо із написом за 25-літню щиру працю в Клюбі і Відділі. А Стефан Бряць отримав плякету. Присутні їх щиро вітали оплесками. Володимир Бряць коротко і щиро подякував усім.

П. Л.

„Я МОЛОДИЙ, МЕНІ ЩЕ НЕ ПОТРІБНО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ"...

Скільки разів Ви, читачу, чули такі слова, коли між молодими людьми зайшла розмова на життєве забезпечення. Може не часто, але союзові діячі, союзові організатори, чують такі слова майже кожного дня. Старші громадяни заслонюються віком, і зв'язаним з ним вищим коштом забезпечення й говорять, я вже застарий на забезпечення. Але, на диво, говорять це саме також молоді, навіть не подумавши, хто має рацію, старий, чи молодий. А рації не мають ні одні, ні другі. Бо як старші, так молодші мають зобов'язання у відношенні до своїх дружин і дітей, а молодші зокрема не повинні відкидати забезпечення, бо замолоду воно куди дешевше, а відомо ж, що товар купується тоді, як він дешевий. До того молоді рідко мають власне майно, яке частіше мають старші.

Це правда, що старші більше наражені на недуги й смерть як молоді, але така сама правда, що смерть нагла, від випадку, передовсім від випадку на шляхах, є вчетверо небезпечнішою для молоді, як для дорослих. Статистика останніх років і десятиріч говорить, що щочетвертий, що вмирає внаслідок випадку на шляху, це молодь нижче 24-го року життя. Таких смертей було в минулому році кругло 60.000 і два мільйони покалічених в часі випадків.

Ці думки приходять до голови зокрема тоді, як почуємо про новий випадок смерти молодої, надійної людини, яка відходить з цього світу нагло й несподівано. Таке сталося недавно, 28-го січня ц.р. в околиці Квейкертавну. Молода, надійна, 20-літня людина, Роберт С. їдучи шляхом ч. 309 побачив перед собою довгу валку авт, які ждали, щоб набрати бензини. Авто при гальмуванні поховзнулося і його кинуло 97 стіп в сторону противної лінії дороги, де надходяче авто прямо перетяло його віз вбиваючи водія.

Роберт С. був забезпечений рівно два роки. Його батьки заплатили за нього дворічну вкладку 53.04 долярів і тепер одержали від Українського Народного Союзу рівну суму 2,000 долярів. Очевидно ні ця, ні ніяка інша сума грошей не приверне молодого життя Роберта, але цей приклад показує, і свідчить про те, що варто забезпечуватися взагалі, а молодим людям зокрема.

Від випадку немає охорони. Випадок трапиться навіть найобережнішим людям. Але є змога забезпечити своїх рідних від господарських наслідків, що наступають після втрати опікуна родини. Така змога є і то єдина змога, а їй на ім'я: життєве забезпечення. Хто її відкидає, той не є добрим батьком, ані добрим чоловіком, але їх ворогом і ворогом самим собі. Перекажіть це читачі, а зокрема Ви, союзові діячі, всім тим, які Вам говоритимуть на Вашу пропозицію забезпечитись, що вони ще замолоді і їм не потрібно забезпечення. Власне тому, що вони молоді вони загрожені більше нещасливими випадками, й тому їм більше як старшим потрібне життєве забезпечення! Скажіть ще їм, щоб не гралися з вогнем, не випробовували долі, але негайно забезпечилися і то на таку суму, яка, у випадку нещастя, може стати правдивою допомогою і порятунком для їх рідних.

Я. П.

Відбулись Загальні Збори 455 Відділу УНС ім. Лесі Українки в Асторії

Дня 9-го лютого 1974 р. в Асторії відбулися Річні Загальні Збори 455-го Відділу УНС ім. Лесі Українки, які відкрив уступаючий голова мґр. Вол. Залузький привітанням присутніх та заподанням порядку нарад, який принято. Після зачитання та принуття протоколу минулорічних зборів, звіт з діяльности склав голова мґр. Вол. Залузький та фінансовий секретар Софія Соколишин. Відділ зібрав і вислав до Головного Уряду УНС за 1973 рік 3.409,03 дол. на звичайні забезпечення та 108.20 дол. з забезпечень від випадку. Приходів було 74.41 дол., витрат 65.92 дол., враховуючи Служби Божі по померлих членах і ін.; в касі Відділу осталася сума 8.50 дол. Відділ нараховує біля 60 членів з яких 56 є управнені до голосування, та 30 членів з молодечими грамотами.

Після короткої дискусії, в якій забирали голос всі присутні, уділено абсолюторію уступаючій управі та на внесок І. Дзядова і Т. Кострибн перевибрано на голову мґр. Вол. Залуського, Софію Соколишин на фінансового секретаря, на заступника голови Любу Кострибу, на касира Ів. Дзядова, а на члена Управи Анастазію Кострибу. До Контрольної Комісії на голову обрано Таїсу Червінську, а на членів Осипа Старостяка та Лесю Ничка. Після накреслення пляну діяльности на 1974 р. голова з подякою закрив збори.

Опісля відбулися місячні збори Відділу у програмі яких був вибір делеґата на 28 Конвенцію УНС, яка відбудеться в Філядельфії цього року. З огляду на те, що Відділ не має потрібного числа членів, щоб самостійно вибрати одного делеґата, він получився з іншим й таким чином Відділ 455 має вибрати делеґата, а другий заступника. На внесок мґр. Н. Залузької, піддержаний Ів. Дзядовим, на делеґата обрано одноголосно фінансового секретаря Відділу Софію Соколишин. На тому збори закінчено й голова подякував всім за участь.

О. С.

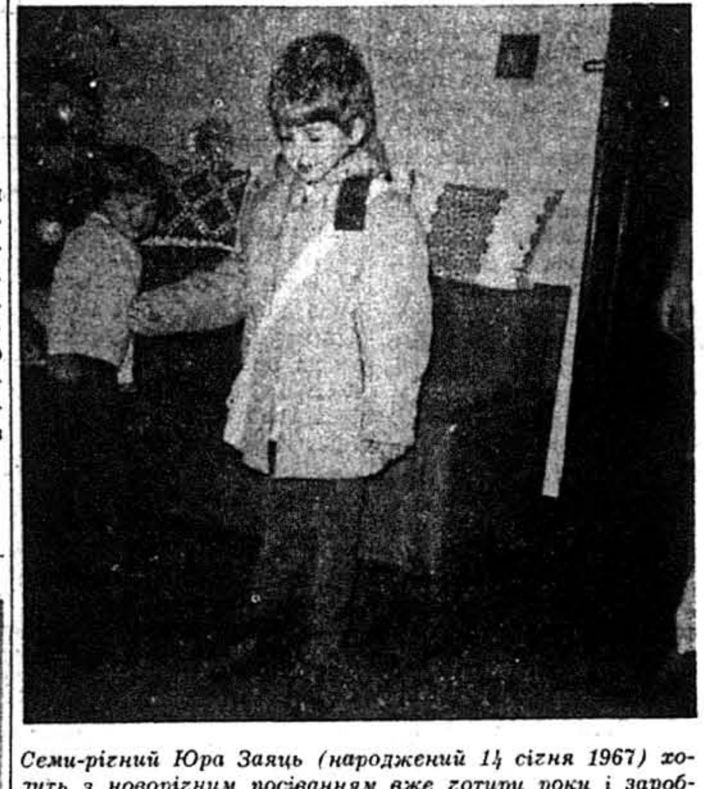
Ірена Новаківська, донька Миколи та Катерини Новаківських з Ню Йорку, з успіхом закінчила матурою Школу Українознавства ім. ген. Хор. Тараса Чупринки та Академію св. Юра в Ню Йорку, після чого записалася на Мангеттен колледж, де студіює „Секретеріял Саєнс" та є однією з найкращих студенток. Ірена є членом СУМА, Осередку ім. ген. хор. Т. Чупринки, членом дівочого хору „Жайворонки" при СУЕН і бере участь у студентському і суспільно-громадському житті. Ірена є також членкою 485-го Відділу, Т-ва „Крим" в Ню Йорку, до якого належить теж вся її родина: батьки, брат і сестричка. Щасти їй Боже! Олег Граб

ВЗАЄМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: УНС ЗАБЕЗПЕЧУЄ МАЙБУТНЄ МОЛОДІ, МОЛОДЬ ЗАБЕЗПЕЧУЄ МАЙБУТНЄ УНС

У теперішній організаційній кампанії Українського Народного Союзу окрему увагу віддається організації молоді. Забезпечення молоді в УНСоюзі має вітальну вартість, як для самої молоді, так і для УНСоюзу та всієї нашої української громади на північно - американському континенті, для їх взаємного майбутнього. Для підкреслення цієї уваги і важливости, „Свобода" публікує в цій кампанії фотознимки новоприєднаних молодих членів УНСоюзу, якщо — очевидно — ці фотознимки нам надіслано.

Діяна Лі (7 років), Григорій Лев (11 років) та Маріянна (12 роокіє) це нові члени 55-го Відділу УНСоюзу в Балтиморі — Киртіс Бей, Мериленд, діти панства Леони Анни та Григорія Макар. Батько цих троє дітей на фото, Григорій Макар є уродженець Карнеґі, Па., який працює інженером в Бюрі Металюрґічних Копалень. Він є членом 481-го Відділу УНСоюзу в Карнеґі, та активним членом Ліґи Української Католицької Молоді в Мериленді.

Семи-річний Юра Заяць (народжений 14 січня 1967) ходить з новорічним посіванням вже чотири роки і зароблені гроші пересилає на „Патріярший Фонд". Цього року він дістав за ці „віншовання" аж 152 дол. і все це зараз переслав до нашого Блаженнішого Патріярха Иосифа. Тут на знимці „Засіває" в домі своїх батьків, а його 4-ро літня сестричка Надійка цікаво приглядається до нього. Обоє вони, Юрчик і Надійка, є членами Пластового 472-го Відділу УНСоюзу в Чикаґо.

Олександер (6 років) та Зірка (10 років) Маєвські, молоденькі члени 204-го Відділу УНСоюзу ім. о. А. Гончаренка в Ню Йорку. Забезпечив їх батько Олександер і мати Христина з Пушкарів Маєвські.

Сестри Ляриса (9 років) і Христя 12 років) Саляк, нові членки 204-го Відділу УНСоюзу ім. о. А. Гончаренка в Ню Йорку. Вписав їх в члени УНСоюзу їхній діловьо Михайло Головей.

Пластова Станиця з Елізабеті відвідала нову будівлю УНСоюзу та друкарню „Свободи"

24-го лютого ц.р. під час „відкритих дверей" для всіх членів УНСоюзу та ширшого громадянства, біля нової будівлі УНСоюзу заїхав автобус з пластовою молоддю і кількома членами Пластприяту з Пластової Станиці в Елізабеті, Н. Дж. під проводом станичного — пл. сен. Юрія Яцуся і кошової пл. сен. Ольги Осередчук.

Пластова група рядом помаршувала в головні двері нового будинку УНС при 30 Монтґомері ст. над Гудсоном в Джерзі Ситі. Модерні елевейтори потягнули їх на третій поверх, де міститься головний уряд УНСоюзу. Приємною усмішкою зустрів всіх редактор Драган, привітали їх також головна касирка мґр. Уляна Дячук, головний предсідник Иосип Лисогір і заступник головного предсідника та рекордовий секретар Володимир Сохан. Для молоді УНСоюз приготовив гарні дарунки — олівці, обгортки на книжки й стінні календарі з мапою України.

Пані Благітка, урядничка УНС обводила групу по цілому поверсі й вияснювала їм хто в поодиноких канцеляріях урядує і яку виконує функцію в уряді УНС. Кидалися в очі модерні бюрка, м'які фотелі й пухкі дивани, що прикрашували просторі кімнати з великими вікнами канцелярій УНС уряду. Далі, велика урядова заля з десятками бюрок Фінансового

й Рекордового Відділів УНС, заля компюторів і IBM, простора конференційна кімната й кілька магазинів.

Відтак пані Благітка попросила пластову молодь на 15-ий поверх, звідкіля оглядали вид над рікою Гудсон і подивляли нову будівлю УНСоюзу, присвячену своїм основоположникам і піонерам цієї найбільшої української установи у вільному світі. Зараз же на столах появилися кошики наповнені тістечками й велика посудина з овочевим пончом, ними угощали дітей працівники УНСоюзу. На тому ж поверсі, редакція „Свободи" вмістила виставку книжок і журналів. Пані Квітка Стецюк привітала дітей журналом „Веселкою" і пояснила, що редакція і друкарня „Свободи", покищо, знаходиться в старому будинку, але вкоротці й вони перенесуться до нової будівлі, де займатимуть аж три поверхи. Пластова група мала в пляні відвідати друкарню, і, як тільки зробили кілька спільних знимок разом із головним предсідником, поїхали знову на третій поверх, де чекав вже Володимир Сохан, готовий в мандрівку до старого будинку. Зробивши знову кілька спільних знимок, попрямували до друкарні. З цікавістю оглядали діти влаштування друкарні і слухали як Володимир Сохан вияснював їм як друкується газета, щоб на час доставити її читачам. Він роздав кілька примірників дітям і просив, щоб вони також цікавилися читанням українського часопису ‚Свобода'.

Прогулька добігала до кінця і Володимир Сохан відпровадив пластову групу до автобусу, а молодь попрощала його голосним „дякуємо".

О. О.

Ярослав Падох

СЕКРЕТАР — ДУША ВІДДІЛУ

Про взірцевий Відділ та дбайливу секретарку

„Товариство Доброї Волі" це назва 22-го Відділу Українського Народного Союзу в Чикаґо, секретаркою якого віддавна є колишня головна радна УНС, пані Олена Олек.

Коли приглянутися ближче до цього, одного з 36-ти Відділів чикаґівської Округи, стане ясним, що його оригінальна й подекуди дивна назва це не зовнішна, реклямна вивіска, але зобов'язучий зміст. Власне добра товариська, чи громадська воля є признакою цього Відділу та основою його існування й його постійного росту.

Цей Відділ не дав себе звести на манівці сьогоднішними умовами життя. Ні телевізія, ні два-три авта в одній родині не знищили дружньої, сусідської єдности членів цього Відділу, якого члени якнайтісніше зв'язані з його вибраним проводом, зокрема з його секретаркою. Часті зустрічі і збори та часті збірні листи секретарки до усіх членів, в яких порушуються не лише тісні союзові і виключно забезпеченеві справи Відділу і всього УНСоюзу, але якнайширші питання громадського родиного й особистого життя, вдержують взаємний зв'язок і єдність членів, які спільно плянують і переводять у життя спільні, корисні й заразом приємні товариські акції.

Ось передімною декілька таких листів-обіжників, що їх вислала пані Олек до членів свого Відділу. Вона їх пересилає здебільша до головної канцелярії і нерідко з них я беру приклад й ініціятиву для акцій, які пропоную всім союзовим Відділам. Було б несправедливо до цього не признатися й з цим не познайомити секретарів Відділів.

В одному з раніших листів пані Олек пересилає членам дивідендові чеки й просить вибачення за спізнення, бо вона щойно повернулася з відвідин України. Вона просить членів не збирати чеків, їх швидко згрошевити, або послати на Фонд Наглої Потреби. Вона інформує про недавно відбуті річні збори Відділу й доброзичливо додає, що члени, які не прибули на збори, можуть жалувати того, бо збори були цікаві і приємні. Кого це не захотить прибути на чергові збори! А на зборах були схвалені пляни відзначення роковин заложення Відділу, який існує від 31 січня 1930 року й обрано для цього комітет. Далі в листі є повідомлення про ювілейний бенкет і про участь в сьомому кругольному змаганні УНС, інформація хто з членів або їх дітей одружуються (а було їх тоді аж троє!) скільки членів та їх дітей закінчили низчу та високу школу (було їх вісім) й ґратуляції для них, скільки прибуло нових членів й до того українців четвертої ґенерації (десять), хто з членів вибирається й куди на вакації, зокрема на Україну (чотири), хто дістав нову працю (шість), підвищення в праці, а навіть хто (син секретарки) вповні видужав із важкого пошкодження в автовім випадку. Закінчується зей лист закликом організувати нових членів, передплачувати „Свободу" і „Український Тижневик", користати з послуг своєї української Кредитівки й взяти участь у парафіяльному карнавалі. До того лист прикрашений ілюстрацією. Хто з членів, діставши такого листа і прочитавши його, не почується близько зв'язаним зі своїм Відділом і хто схоче його покинути?

А таких листів багато. Ось в черговім є мова про недалекі річні збори й про те, що на них буде мова і плянування відзначення 80-ліття „Свободи" бенкетом у першоряднім готелі, про народження дітей і внуків та ґратуляції для батьків і дідів; про стан студій старших дітей і молоді; побажання швидкого видужання недужогому членові, про нову книжку Мирона Куропася „Українці в Америці" й — пригадка про заплату вкладок.

Олена Олек

А в ще одному цьогорічному листі є мова про програму річних зборів, на яких буде обговорена недалека конвенція й про вимоги, поставлені Відділові у зв'язку з конвенційною кампанією. З невкритим вдоволенням пише пані секретарка, що в минулому році Відділ придбав 41 членів, набагато перевищивши свою квоту і просить членів допомогти їй виконати нове зобов'язання тим більше, що йде про конвенцію, а до того нові члени матимуть змогу здобути — при щасті — великі нагороди. Секретарка просить членів прийти на збори разом зі своїми чоловіками, жінками і дітьми, з цілою родиною. І ще просить секретарка, щоб члени зокрема молодші підвищили своє забезпечення, бо все подорожіло, тільки вкладки ці самі, а з приводу дорожнечі треба більшого забезпечення, щоб мала правдиву вартість. І ще дбайливо додає секретарка час недільних Служб Божих, щоб члени вспіли на річні збори...

Чи можна дивуватися, що при такій активности і при такому тісному зв'язку секретарки з членами Відділ росте й напевно далі ростиме. Як згадано, минулого року секретарка придбала 41 нових членів й була друга на всю чикаґівську Округу, хоч за кількістю членів її Відділ є сьомий, та третьою жінкою - організаторкою в 1973 р., після п. Квітки Стецюк і головної радної п. Анни Гарас.

Часто повторююємо й будемо завжди повторювати, що секретар — це душа свого Відділу. А чим багатіша душа, тим здоровіше тіло.

Український Народний Союз у Міннеаполісі, Мінн.

Дня 24-го лютого 1974 р. відбулися Загальні Збори 385 Відділу УНС. Моглоби комуєь здаватися, що звітувати про такі збори непотрібно, але так воно не є. На зборах я почув таки цікаві речі, які можуть пригодитись кожному. Наш Відділ начисляє біля 500 членів, з того 413 активних. В останньому році ми попращали на вічний шлях трьох членів, але за те придбали 27 членів. Хоч не має наша округа окремого організатора, але наші секретарі дають собі раду. Зборами провадив І. Машталір, секретарював С. Данилишин. Зі звіту голови Г. Папіжа ми довідалися, що на протязі ділового року 1973 відбуто одні річні збори, одні ширші сходини, двоє окружних засідань і три засідання Управи.

Найважнішим і потішаючим явищем в праці Народного Союзу є те, що він не тільки спричиняється до нашого національного росту, але рівночасно уможливлює забезпечення людині на випадок якогось випадку чи нещастя. Родичам дає можливість дати образування дітям, а навіть в години смерти, коли поміч є найбільше потрібна, зуміє обтерти не одну сльозу з заплаканого обличчя.

Наших 330 членів є забезпечені сумою біля одного мільйона.

Люди зачинають розуміти вартість убезпечення і вже тепер пересічна висота убезпечення виносить три і пів тисячі долярів. Не має ще в нас повного розуміння ваги забезпечення, але справа з року на рік кращає.

Душею нашого Відділу є його довголітній секретар інж. Ярослав Карп'як, який вже є 12 літ „в службі" Народного Союзу. За жертвенну працю він одержав признання і відзначення. На адресу загалу членства він все висловився як про солідну, ретельну громаду, яка сплачує точно свої зобов'язання.

Праця відділів УНС може не є тепер така многогранна як колись, але нема в тім нічого дивного, бо життя розбудувалося, цілий ряд організацій політичного та громадського характеру перейняла багато ділянок праці від УНС. Колись він був одинокий, а тепер є кому його виручати. Його роля на американсько - канадському терені нагадує ролю Т-ва „Просвіти" з 1868 р., яка приготовила ґрунт до відродження нашого життя в Галичині. Біля „Просвіти" та за її почином життя пішло вперід. Подібна роля припала й Народному Союзові.

385 Відділ пожертвами причиняється до заспокоєння місцевих потреб, як: церква св. Константина, приїзд нашого кардинала Кир Иосифа, Об'єднання Працівників Літератури для дітей і молоді. Нераз китиця квітів біля домовини покійного члена промовляє більше до серця, ніж гоноровий дар.

На бажання присутніх членів Управа Відділу осталася та сама. П. Паніж ще кріпко держить булаву у своїй руці. Делеґатами на цьогорічну Конвенцію УНС у Філядельфії вибрані: інж. Я. Карп'як і С. Данилишин: Заступниками вибрано П. Пишка і П. Ваняша.

Перебіг зборів і всі звідомлення з праці та успіхів нашого Відділу, скріпили мене на дусі, бо бачу, що Народний Союз працює з нами і для нас. Зам'сть давати свою працю в чужі руки і збагачувати чужі компанії краще стати в карні ряди своєї інституції.

Василь Пакуляк

Відбулися Загальні Збори Відділів УНСоюзу в Гемпстеді, Н. Й.

Дня 9-го лютого 1974 р. відбулися Загальні Збори Відділу УНСоюзу „Запоріжська Січ" в Гампстеді, Н. Й.

Коли взяти до уваги загальне наше теперішнє збайдужіння до громадських справ, то треба признати й відмітити велику чисельність членів Відділу в Загальних Зборах

І хоч Управі Відділу, як виходило зі звітів, протягом останнього року тяжко було зібрати своїх членів, на місячні, чи квартальні збори, то на Загальні Збори з'явилося велике число членів. Це мабуть тому, що на Збори мав прибули головний секретар УНС д-р Ярослав Падох, якого наша громада мала щастя вже нераз гостити та слухати його надзвичайно добрих, ясних, переконливих та актуальних промов.

Збори, що ними проводила Президія в складі: інж. С Небожинський, як голова і М. Курчак, як секретар, прослухали звітів уступаючої Управи, з яких виходить, що відділ працює задовільно і що дотепер ще немав втрат і членах, а це завдяки старанням Управи, а зокрема довголітнього фінансового секретаря. Андроніка Копистянського та співпраці голови Волод. Шпачинського. Число членів з року на рік зростає, хоч багато, яким скінчилася перша поліса, на шкоду для себе і родини не вписуються наново в члени УНСоюзу. Після ухвалення абсолюторії уступаючій Управі на внесок голови Контрольної Комісії п. Вілярія Зарицького, — вибрано, а згядно перевибрано з малими змінами й доповненням, Управу на 1974 рік в складі: Волод. Шпачинський — голова, інж. С. Небожинський — заст. голови, Андронік Копистянський — фінанс. секретар, М. Рій — рекорд. секретар, І. Плетеницький касир Імпрез. — господарська реф. — Іванна Солтис, М Слаба, А. Сенюк, Іван Матчас та О. Дацків, Комісія Хворих — В. Захарія, І. Копистянська, В. Лисняк, Контрольна Комісія: — І. Зарицький, М. Мицьо, В. Білий.

Приявні на Зборах Громадяни мали нагоду вислухати дуже цінний доклад, представника Централі УНСоюзу д-ра Я. Падоха про ціль і потребу існування Союзу та інших наших братських обезпеченевих організацій, які являються твердинями українства в країнах нашого поселення.

Наведені приклади про видавничу діяльність цих організацій, на чолі з УНСоюзом, громадсько-суспільну працю, політичні акції в користь поневоленого українського народу, не згадуючи вже про саму фінансову й забезпеченеву сторінку, зробили враження на присутніх.

На кінець Зборів ухвалено декілька пропозицій — між іншим: доручено Управі закупити Енциклопедію Українознавства в англійській мові для бібліотеки котрогось з місцевих університетів.

По закритті Зборів — відбуто звичайні сходини членів для вибору делеґатів на 28-му Конвенцію УНСоюзу. Делеґатами вибрано Андроніка Копистянського й Володимира Шпачинського, а їх заступниками: Інж. С. Небожинського і В. Захарію.

Збори закінчено піснею „Не пора", а після того пані — членкині УНС гостили всіх кавою й солодким.

М. Курґак

Річні Збори 303-го Відділу УНС

В неділю, 10-го лютого, 1974 р. в приміщенні Українського Дому, відбулись Річні Загальні Збори 303-го Відділу УНС. По відкриттю зборів, предсідником Відділу Дмитром Досієм, вибрано президію зборів до якої увійшли: Осип Пантелюк — голова і Стефан Стефанів — секретар. Належиться їм щира подяка за вміле і досконале перепровадження зборів, які відбулись в дуже приємній атмосфері.

Звітували слідуючі члени управи: Д. Досій — предсідник, С. Стефанів — касир і В. Лещук — секретар, зазначуючи, що Відділ в діловому році збільшив число своїх членів на 13 осіб та перевищив свою квоту призначену Головним Урядом УНС. Василь Лещук висловив щиру подяку членам управи і закликав присутніх до дальшої співпраці з метою збільшення Відділу і об'єднання тутешних українських мешканців в братську організацію УНС.

Микола Камад, голова Контрольної Комісії Відділу в своєму звіті зазначив, що книгове діловодство знайдено в досконалому порядку і подав внесок на уділення абсолюторії уступаючій управі. Абсолюторію уділено одноголосно. Управу Відділу на 1974 р. переобрано з малими змінами, а саме: Дмитро Досій — предсідник, Стефан Стефанів — касир, Василь Лещук — секретар, Ірена Лещук — заступниця секретаря, Микола Камад, Дмитро Ґреґуляк, Іван Навацький — контрольна комісія, Іван Шумко — вільний член управи.

Рівнож вибрано делеґата, Василя Лещука, на 28-му Конвенцію УНС. Належиться щира подяка Відділові 309 з Саґінав, Мич. за згоду злучення обох Відділів, даючи тим самим змогу вислати на недалеку Конвенцію УНС спільного делеґата.

Василь Лещук
Секретар Відділу

ДЕБЮТ ПЛАСТОВОГО ГУРТКА „БЕРІЗКА" В НЮАРКУ

Фотознімка дебютанток пластового гуртка „Берізка" з Нюарку під час традиційних карнавалових вечерниць 2-го лютого ц. р. Подробиці про ці вечерниці та список дебютанток і їх ескортів — більшість з них це члени УНСоюзу — був поданий в „Свободі" з 15-го лютого ц. р.

Відділ, що за чотири роки зріс на 500%

Зі свіжого архіву організаційного Відділу УНС витягаємо протокол річних зборів одного союзового Відділу в Канаді, який впродовж міжконвенційного періоду зріс з 33 членів, забезпечених на $70,000, на 158 членів з майже півмільйоновим забезпеченням. Зумисне не додаємо нічого, крім цього вступу до сухих чисел і не менш сухих, але радісних слів протоколу, щоб не затемнити факту прикладного росту одного Відділу і то в останніх раках, який пригадує ріст цілого УНС в роках 1950-тих, коли до Америки прибуло чверть мільйона нових українців. Ось що каже протокол:

„Загальні, річні збори 444-го Відділу УНС в Саскатуні, які відбулися 6-го лютого 1974 р., відкрив голова д-р Ст. Дершко.

Протокол з попередніх Річних Зборів прочитав секретар Відділу Лев Вовк, який на внесок о. В. Івашка й пані Я. Жеребецької принято так, як був відчитаний.

Д-р Ст. Дершко в свойому звіті вказав, що Відділ УНС в Саскатуні, завдяки активности секретаря, зріс до поважного числа членів, так, що Відділ перший раз в історії свойого існування може самостійно вибрати делеґата на Конвенцію УНС.

Секретар Відділу Лев Вовк подав обширні інформації про зріст членства УНС на терені Саскатуну. Для кращої інформації він зробив зіставлення за останніх чотири роки. З кінцем грудня 1939 р., себто від того часу, коли він став секретарем Відділу, стан членства представлявся так: Дорослих членів було 27, на загальну суму забезпечення 65.000,00 дол., дітей 6, на загальну суму забезпечення 5.500,00 дол., разом було 33 членів на суму забезпечення 70.000'00 дол.

За останніх чотири роки: 1970, 1971, 1972, і 1973 Відділ зріс до 160 членів на загальну суму забезпечення 436.000,00 дол. В 1973 р., вибуло двох членів з дозрілими грамотами, а це: Е. Дутчак і пані Д. Дверничук, які одержали повні суми по 1.000,00 дол. З днем 31 грудня 1973 р. дійсний стан членів Відділу УНС в Саскатуні представляєтся так: Дорослих членів 122 на суму забезпечення 359.000,00 дол., дітей 36 на суму забезпечення 75.000,00 дол. Разом 158 членів на суму забезпечення 434.000,00 дол.

Після вислухання звітів вив'язалася жива і конструктивна дискусія, в якій члени подавали суґестії відносно дальшої розбудови УНС. На внесок І. Волчука і Я. Жеребецької прийнято подані звіти до відома і уділено довіря Урядові.

На внесок о. В. Івашка й Я. Жеребецької рішено перевибрати Управу і Контрольну Комісію в цілости, а це д-р Ст. Дершко — голова, Л. Вовк — секретар, Ю. Жеребецький — касир. Контрольна Комісія: пані А. Гнатюк голова, члени І. Волчак і Я. Жеребецька.

На внесок о. В. Івашка і д-р Ст. Дершка, делеґатом на 28-у Конвецію УНС вибрано п. Л. Вовка, а на внесок Ст. Вовк і Я. Жеребецьої заступником делеґата вибрано о. В. Івашка.

В точці „внески й запити" виринула знову ширша дискусія над придбанням нових членів для відділу УНС, в часі якої запало рішення, щоби зробити вечірку для тих дітей, що вже є членами УНС з відповідною програмою й перекускою та запросити родичів і дітей, що ще не є членами УНС в цілі запізнання їх з УНС. Така вечірка приблизно коштувалаб около 75.00 дол., бо треба заплатити за залю, а принайменше за світло, сторожа і перекуску. Тому, що Відділ на ці речі не має грошей доручено секретареві написати до Головної Управи УНС, щоби ГУ УНС ці кошта покрила. На думку Зборів це буде найбільш ефектовний спосіб подання інформацій про УНС, та здобуття нових членів, зокрема молоді.

Немаємо сумніву, що з бігом літ, після припинення большевиками нового доплиcву наших земляків до Америки, вдержання і збільшування нашої організованої громади натрапляє на нові труднощі. Але цей прикладний ріст і п'ятикратне побільшення нашого прикладного саскатунського Відділу впродовж останніх чотирьох років, дає переконливу відповідь тим, які замість змагатися з труднощами й їх переборювати, опускають руки й за кумом із „Сучасної приказки" Івана Франка, — спускаються на дно.

Ярослав Падох

Річні Збори 76-го Відділу УНС

Нюарк. — 76-ий Відділ УНСоюзу — Братства ім. св. Івана Хрестителя відбув свої Річні Збори і Збори для вибору делеґатів і їх заступників на 28-му Конвенцію в неділю, 17-го лютого 1974 р.

Збори відкрив голова відділу В. Боярський молитвою привітав заст. гол. предсідника і рекордового секретаря В. Сохана та присутніх членів, та попросив подати кандидатів на предсідника і секретаря зборів. На пропозицію М. Кормила, збори вибрали предсідником Василя Гнатова, а секретарем зборів Т. Клебана.

Т. Клебан відчитав протокол з попередних загальних зборів, який прийнято одноголосно.

У звітах управи голова В. Боярський представив загальний стан Відділу, Т. Клебан здав звіт зі стану каси. Мирослав Демчук як секретар відділу звітує: У 1973-му році Відділ мав деякі втрати в членстві, але він не тільки покрив втрати, але ще придбав значне число нових членів. Секретар відбув секретарсько-організаторський курс в днях 17-22 червня 1973 на Союзівці, бере активну участь у громадському житті — репрезентував Відділ на зборах УККА, Українського Народного Дому, брав участь в організуванні Союзових Днів у Баунд Бруку, бенкету 80-річчя „Свободи" в Джерзі Сіті, репрезентував відділ і Округи Нюак, котрої є касиром, на святі 80-річчя „Свободи" у Філядельфії. Тому, що до звітів не було завважень, Контрольна Комісія поставила внесок на уділення абсолюторії уступаючій управі. Т. Кормило піддержав внесок та запропонував, щоб додати „уділено абсолюторію з признанням", що і зроблено.

Дмитро Бобеляк запропонував нову управу в такому складі: голова В. Боярський, секретар М. Демчук, заступник секретаря мґр О. Грубський, касир Т. Клебан. Контрольна Комісія: голова В. Гнатів, члени Д. Бобеляк і В. Цюрпіта.

По виборі управи забрав голос заступник головного предсідника і рекордовий секретар Володимир Сохан, який коротко, але річево представив працю УНС як братсько обезпеченевої установи, а рівночасно працю УНС і його екзекутиви в громадському житті. Зокрема В. Сохан підкреслив успішну працю Секретаря та Управи Відділу та висловив їм признання. Предсідник зборів подякував В. Сохановi за цінну доповідь. Перед закінченням Звичайних Загальних Зборів на внесок В. Гнатова збори ухвалили купити ще один шер в сумі 100'00 дол. на будову УНДому в Нюарку-Ірвінґтоні. На цьому звичайні загальні збари закінчено.

По загальних зборах в тій самій залі відбулися ,збори для вибору делеґатів на 28-му Конвенцію УНСоюзу. Делеґатами вибрано: Мирослава Демчука і Василя Гнатова. Заступниками мґр Омеляна Грубського і Володимира Баярського. На цьому збори закінчено.

О. Г.

Відділ УНС ім. о. А. Гончаренка в Ню Йорку

В неділю 17-го лютого ц.р. в домівці „Самопомочі" в Ню Йорку відбулися Річні Збори 204-го Відділу УНС, які відкрив вітаючи присутніх, голова Відділу д-р Ол. Соколишин. Він зокрема вітав представника Головного Уряду УНС, головну касирку мґр Уляну Дячук. Після прочитання та затвердження порядку нарад, обрано президію зборів: мґр Уляну Дячук, д-ра Ол. Соколишина — голову та д-ра Вас. Палідвора — секретаря. Протокол минулорічних Загальних Зборів прочитав д-р Вас. Палідвор, який прийнято без змін. Звітування управи розпочав, уступаючий голова д-р Ол. Соколишин відчитанням списка померлих членів Відділу, що їх пам'ять вшановано хвилинною мовчанкою. Опісля він згадав про працю Відділу, як точність вплат до Централі УНС про приєднання нових членів, про участь Відділу в громадському житті, як членство в УККА, членство в Комітеті Об'єднаних Американсько-Українських Організацій міста Ню Йорку-Відділу УККА та членство в Окружному Комітеті Союзових Відділів Великого Ню Йорку, часті наради Управи Відділу, телефонічні полагодження різних справ й т.п. Зокрема він згадав про засідання управи Відділу з 21-го січня ц.р., коли управа визначила реченець загальних зборів та запрошення мґр Уляни Дячук — головної касирки УНС, як представника Головної Управи УНС на ці збори. Також він згадав, що відбулася контроля Відділу з 1-го лютого ц.р. та подякував управі й контрольній комісії за дружню співпрацю. Скарбник мґр Тарас Керницький почитав фінансовий звіт Відділу, згадавши що 10-центові внески, що по стороні приходів дали 526.10 дол., а по стороні розходів суму 794.90 дол. Недобір в сумі 268.80 покрито із відсотків від грошей Відділу в банку. Не виконано постанову минулорічних Загальних що Відділ був заснований датоку на НТШ з нагоди відзначування його 100-річчя. за браку грошей. Але той Ювілейний час продовжено на 1974 р. й можна сподіватися, що новообрана управа постарається відповідний даток внести. Він зазначив, що Відділ був заснований 1-го серпня 1925 р. інж. Евгеном Ляховичем, сьогодні почесним членом Головної Управи ООЧСУ в Ню Йорку. І цей Відділ в наступному році буде відзначувати 50-річчя існування, тобто Золотий Ювілей.

Із праці Відділу звітував фінансовий секретар д-р Вас. Палідвор, представляючи рух членів, основу сили кожного Відділу. Колись наш Відділ мав біля 11½ тисячі членів (півтора тисячі членів) а сьогодні має 686 лише, в тім 498 дорослих членів, 147 молодечих та 41 забезпечені від випадку (акцидентів). Ряд членів мають по кілька грамот, а до Відділу платять лиш один раз. У минулому році померли 14 членів, як понад 90-літній активний наш член Микола Мороз, ленківська діячка Ольга Пельц й інші. Його приєднання членів майже покрило всі втрати, бо лише 3-ох членів втрачено в минулому році й той процес лише сповільнено. В минулому році відійшли 28-ох членів з виплаченими грамотами, 2-х з переступним листом. Наш Відділ в 1975 р. буде відзначувати 50-річний Ювілей, його членство є вже старше віком і відходить, а нових членів годі скоро здобути тим більше, що в Ню Йорку на долині міста є ряд союзових Відділів УНС й інших, які теж пошукують нових членів. Тому потрібно співпраці управи та навіть членства в акції приєднання нових членів, зокрема тепер в передконвенційний час. Він зазначив, що з 498 дорослих членів є 273-ох мужчин та 225 жінок, в тім 69 членів мають більше як одну грамоту. В молодечім відтинку є 147 членів, в тім 75 мужчин і 72 жінки. В акцидентовій категорії є 41 членів, в тім 24-ри мужчини та 17 жінок.

У 1973 р. Відділ вислав до Головного Уряду УНС суму 29.752.73 дол. Закінчив він подякою управі й Контрольній Комісії за співпрацю, а мґр Уляні Дячук, заступникові головного предсідника Вол. Сохановi та обласному організатору Вас. Оріховському за їхню допомогу в полагоджуванні справ Відділу Централею УНС. Звіт Контрольної Комісії почитав голова Контрольної Комісії д-р Іван Козак, який з інж. Мих. Шпонтаком перевели в присутності президії управи 1-го лютого ц.р. річну контролю діловодства й фінансів Відділу, який то протокол вони підписали спільно з Оксаною Марко. Він теж звернув особливу увагу на конечність приєднання нових членів й поставив внесок на уділення абсолюторії уступаючій управі. Після вичерпання звітів управи та Контрольної комісії, головуючий зборами попросив до слова-привіту представника Головного Уряду УНС, головну касирку мґр Уляну Дячук, яка передала привіт від Головного Уряду УНС й вказала на осяги УНС протягом 80-ти років для добра української спільноти в Америці. Вона вказала на стан членства й майно, що буде заподане подрібно в органі УНС „Свободі" та вказала на політику асекурації для родини, яка має мати доволі велику суму забезпечення й додаткове забезпечення від випадку-акцидентове. Вона закінчила тим, що слід всіх усвідомлювати, що УНС працює для добра української справи й спільноти й це треба нам завжди пам'ятати. Вказала на запомоги виплачені, на уділені стипендії, на англомовні видання, зокрема Енциклопедії Українознавства англійською мовою й т.п. Опісля приступлено до дискусії над звітами, в якій забирали слово пред. Орест Питляр, вказуючи, що УНС повинен займатися більше громадськими справами, інж. Мих. Шпонтак, критикуючи побудову нового приміщення не в Ню Йорку, де його тут так конечно для репрезентації, бо тут є осідок Об'єднаних Націй та міжнародних інших установ, включно з світовою пресою. Інж. Шпонтак висловився за побудову Союзівок по більших українських скупченнях. Мґр Тарас Керницький звернув увагу на бизнесовий характер асекурації. Адвокат Мих. Гаврилко звернув увагу на історію УНС й інших наших асекураційних установ й тому закликав піддержати всеціло УНС. Всім і переконливо відповіла мґр Уляна Дячук, доказуючи великі заслуги УНС для української спільноти в ЗСА й конечність допомогти УНС, саме в цей передконвенційний час. Після уділення слова всім дискутантам й вичерпання дискусії відповідали теж й голова та фінансовий секретар й

(Закінчення на стор. 7-ій)

Роковини Української Незалежности в Гемпстеді, Н. Й.

ДЕЛЕҐАЦІЯ ВІДДІЛУ УККА ПОВІТУ НАССАВ В ПОСАДНИКА ГЕМПСТЕДУ ФР. ПУРСЕЛА

На знімці (зліва): проф. Юрій Солтис — голова Відділу УККА, о. Еміліян Шараневич — парох української католицької парохії св. Володимира Великого, посадник Фр. Пурсел, Левко Лисняк, В. Лисняк і М. Курчак — секретар Відділу.

Зовнішня діяльність Відділу УККА повіту Нассав щороку в місяці січні стоїть під знаком святкувань Річниць 22-их Січнів, тобто проголошення Незалежности й Злуки українських земель в 1918 і 1919 роках.

І цього року теж вже 8-го січня делеґація Відділу під проводом голови проф. Юрія Солтиса та секретаря Миколи Курчака в товаристві о. Лева й о. Йосафата з манастиря оо. Василіян в Гленкові і трьох василіянських студентів відвідали посадника міста Гленкова А. Свазі, який в приявності повного складу Управи Міста та численно зібраних мешканців, проголосив і підписав проклямацію Дня Української Незалежности в Гленкові й околиці в дні 22 січня ц.р. Український прапор, щоб його вивісити в тому дні на міському ратуші, вручив посадникові пластун-юнак Борис Дацків, а о. Лев виголосив слово до Управи Міста і зібраних мешканців про значення тієї святкової хвилі для українців тут і на рідних землях під московсько-большевицькою займанщиною.

Гленков під цим оглядом є важливою місцевістю, бо там є не тільки велика польська колонія, але в тому місті є велика посілість і осідок большевицьких дипломатів в Америці і при Об'єднаних Націях.

15-го січня ц.р. делеґація в складі о. Еміліян Шараневич — парох української католицької церкви та В. Лисняк з православної парохії, під проводом тих же членів Управи Відділу: Ю. Солтиса й М. Курчака відвідали посадника міста Гемпстеду Фр. Пурсела в тій самій цілі, який видав теж відповідну проклямацію про День Української Незалежности в Гемпстеді й околиці в дні 22 січня ц.р. Український прапор, передав посадникові пластун-новак місцевої Пластової Станиці — Левко Лисняк.

Посадник міста Ойстербей Дж. Берка відвідала делеґація нашого Відділу 16 січня ц.р. під проводом заступника голови інж. С. Небожинського. Посадник, приймаючи український прапор, щоб вивісити його на ратушевій вежі в дні 22 січня ц.р. від дівчинки (Коґудька) і хлопчика, (Думенко) в народних строях, проголосив Проклямацію день 22-го січня ц.р. Днем Української Незалежности на терені свого міста. З інж. Небожинським були: Ф. Небожинська, І. Коґуцька і Н. Думенко.

День 17-го січня ц.р. призначено на відвідини столиці повіту Нассав міста Мінеолі. Делеґація Відділу під проводом голови проф. Ю. Солтиса та представниці Союзу Українок Орисі Дацків відвідала голову повіту Нассав Р. Кейса, який проголосив день 22-го січня ц.р. Українським Днем в повіті Нассав. Український прапор йому передали: двоє дітей в народних строях І. і Б. Погорецькі.

27-го січня відбулася святкова Академія присвячена тим Роковинам. Залю української католицької парохії заповнило громадянство Гемпстеду й околиці на чолі зо своїми парохами.

Після відспівання американського гимну хором української католицької церкви під проводом проф. С. Марусевича, Академію відкрив коротким вступним словом секретар Відділу Микола Курчак.

У мистецькій програмі взяли участь: хор української католицької парохії св. Володимира під проводом проф. С. Марусевича, що відспівав „Молитву" з „Запорожець за Дунаєм" і „Думу" Мазепи та щедрівку „Жала Улянка", а далі Школа Бандуристів при місцевому відділі ООЧСУ, які виконали кілька народних пісень та колядок і Танцювальна Студія з Озон Парку під проводом У. Шмериковської, що вивела зразки оригінальних танців-хороводів з різних областей України.

Гурток пластунок-юначок „Орликівки", місцевої Пластової Станиці виконав у супроводі бандур мело - декламацію „Прапоре Наш", а юначка Ліда Солтис відіграла на бандурі дві оперні арії. Пластун-новак Левко Лисняк деклямував вірш: „Батьківщина".

Реферат по-українськи виголосив Р. Лисняк, а по-англійськи член Екзекутиви Централі УККА пані М. Душник, яка вказувала на конечну потребу включитися, всім разом і кожному зокрема, у працю української громади в Америці.

Програмою проводив Ю. Солтис, а бандуристами диригував, з огляду на неприявність їхнього диригента — о. С. Пастухова, М. Мицьо.

Програму Академії закінчив М. Курчак, представивши учасників і співтворців цих великих Подій, що проживають на нашому терені — а саме: маестра Івана Кучмака Усусуса та Михайла Федька — УГА-воїна та ла Федька — УГА-воїна.

Співом українського національного гимну закінчено цю імпрезу.

М. Курчак

ВІСТІ ЗІ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ КАНАДИ

НА КОМІТЕТ ОБОРОНИ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

В Торонто під патронатом СКВУ створився Комітет оборони Валентина Мороза. Заходами Спілки Українських Журналістів Канади дві великі фірми пожертвували на потреби Комітету такі суми; Брамалі Консолідейтед Девелопментс ЛТД, найбільша канадська будівельна корпорація, яка будує мешкальні доми і інші будинки „від моря по море" жертвувала 1.000 дол., а Норлин Корпорейшен з Грімсби, Онт. будівничі комерційних будинків, яких президентом є відомий український підприємець проф. Іван Мартинович також суму 1.000 дол.

СТИПЕНДІЯ ДЛЯ МІС ФРАНЦІЇ

Велика фірма купна і продажу реальностей у Торонто Вінзен Корпорейшен, під проводом Віктора Зенковіча уфундувала для почесної гості 8-го Равту Української Преси і Радіо 1974 п. І. Крумакер стипендію для продовжування студій. Президент компанії Віктор Зенковіч вручив їй цю стипендію у приявності голови Спілки.

ПАНЕЛЬ „ЩО ДАВ ДРУГИЙ СКВУ"

26-го січня відбувся на цю тему панель в Торонті, яку відкрила заступниця голови СУЖК Ірина Макарик. Панелістами були пп. Микола Плав'юк, І. Дубилко, Ю. Веретельник і А. Бандера. Модератор — Микола Липовецький. Імпреза відбулася з великим успіхом при переповненій залі. Весь дохід із імпрези Спілка Українських Журналістів Канади призначила на фонд СКВУ.

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ У ПАРИЖІ

Канадський амбасадор у Франції з нагоди виїзду панни І. Крумакер до Канади видав у Парижі в день її виїзду прийняття. Тут була заступлена французька преса, якій панна Крумакер з гордістю зазначила своє українське походження і факт, що вона їде на запрошення СУЖК на Равти Української преси і Радіо до Торонто і Філядельфії.

ОДИН із 15 МІЛЬЙОНІВ

Як тільки появилися повідомлення про А. Солженіцина, управа СУЖК звернулася до англійських газет із пригадкою, що 15 років тому, вже член нашої Спілки Микола Приходько писав про ті всі справи тільки, що англійська преса тепер про це призабула. Негайно в домі голови СУЖК, Нестора Ріпецького відбулася пресова конференція із Миколою Приходьком і на другий день найбільший щоденник „Стар" помістив відповідне „інтерв'ю із українським письменником". Від того часу на канадській телевізії і радіо відбулося багато конференцій і інтерв'ю із Миколою Приходьком, на яких він підкреслював різницю між російськими й українськими дисидентами. В дальшому Микола Приходько підписав контракт із трьома великими видавництвами Канади, Америки й Великої Британії про видання зглядно перевидання його відомої книжки „Один із п'ятнадцяти мільйонів" новим виданням, великими тиражами.

Микола Приходько є почесним членом Інтернаціональної Письменницької Асоціяції ім. М. Твейна. Він пише тепер книжку „Історія нового Канадця", дістагши нагороду від Кенала Кавнсіл.

Новий совєтський пропаґандивний фільм: „Убивця відомий, це — націоналізм"

Київ. — Як уже інформовано, у місцевих кінотеатрах висвітлюється тепер фільм „Убивця відомий", що мав би бути, як його реклямує совєтська українськомовна преса, „документальним твором". Олекса Носенко на сторінках газети „Літературна Україна" з 5 березня написав довшу рецензію цього „документального" фільму, кажучи, що „кінострічка відтворила лише незначну частку тогочасного лихоліття лише деякі епізоди жахливих злочинів фашистів і їхніх поплічників — українських буржуазних націоналістів". У фільмі розказують нібито про долю трьох родин волинського села Лаврів — Зайчуків, Чубарків та їхнього сусіда Гриця Кулю. Провідна думка фільму, створеного в київській кіностудії науково - популярних фільмів під режисурою В. Кузнєцова і з участю Л. Удовенка, В. Кудрі, М. Зеліховського та Є. Грубського, — „убивця відомий, це—націоналізм". Свою рецензію Носенко закінчує багатомовним твердженням: „фільм убивця відомий" — гострий, публіцистичний твір, в якому із високою професійною майстерністю таврується український буржуазний націоналізм. Проте й сьогодні дехто з цих бандерівських недобитків у своєму безсиллі намагається паплюжити високі звершення радянського народу. Таким нелюдам ми кажемо: облиште, лакузи буржуазії, ваші приречені на чорну неславу спроби вислужитися перед туго набитим гаманцем! Над вашою могилою хіба що вовки завиють..."

Свято Державности в Сиракюзах

Посадник Лі Александер підписує проклямацію Дня Української Незалежности. Стоять (зліва): о. Филип Бумбар, д-р Мирон Ткач, д-р Святослав Клюфас, проф. д-р Іван Гвозда і о. Павло Шпірук.

Січневі Роковини відзначила і цього року українська громада Сиракюз і околиці старанням Відділу УККА.

У неділю 20-го січня у місцевому Українському Народному Домі відбувся концерт з участю маестра Евгена Курила — артиста українських театрів, безконкуренційного виконавця поеми „Мойсей" І. Франка. У концерті брала участь й Школа Українознавства ім. Лесі Українки, Пласт, та наш мішаний хор „Сурма" під орудою маестра Евгена Крука з гарно підготовленою програмою.

Головним доповідачем на нашому Святі був проф. д-р Микола Степаненко — віцепрезидент УНР. Після його змістовної доповіді д-р Мирон Ткач відчитав по-англійськи зміст проклямації з нагоди Свята Державности, підписаної посадником Сиракюз Лі Александром.

Свято закінчено співом українського національного гимну.

Із нагоди приїзду до Сиракюз на Свято Державности проф. д-ра М. Степаненка, — віцепрезидентові зорганізовано зустріч з громадянством, на якій він доповідав про проблеми української політики в світлі II-го Світового Конґресу Вільних Українців. І доповідь і дискусія були цікаві й корисні.

У зв'язку зі святкуванням 22-го Січня у нашій громаді о. Павло Шпірук відправив у церкві св. Апостола Луки заупокійну Службу Божу за всіх борців, що життя своє віддали за волю України.

Мґр Микола Дупляк
Секретар Відділу УККА

Концерт Ганни Колесник в Боффало

Влаштований заходами відділу УККА, тут в неділю 24 лютого ц.р. в залі школи Мек Кінлей відбувся концерт Ганни Колесник. Простору залю виповнила місцева, а також довколична українська публіка, що прийшла привітати приїжджих мистців Володимира і Ганну Колесників і їхнього небожа Володимира Ратушного та послухати співу славної співачки. Про голос солістки та її мистецьке виконання точок програми зайво писати, щоб не повторяти написаного вже про вальори її співу в нашій і чужомовній пресі. В програмі концерту були оперові арії й пісні чужих композиторів (Страделля, Гендель, Верді, Гуно) та українських (Артемовський, М. Лисенко, Данькевич Січинський, Майборода, Гнатишин, Білаш, Шамо) та українські народні пісні. Так складена програма може вдоволити знатоків вокального мистецтва, а також звичайного слухача, що хоче послухати хоча б і знану народну чи популярну пісню у виконанні гарним і добре вишколеним голосом, у мистецькій інтерпретації.

Фортепіянову партію співаних творів зразково виконав Володимир Ратушний. Публіка сприймала всі виконані точки з правдивим захопленням, очарована і самою появою дорогої гості з далекої Батьківщини, і рідним словом — піснею, а зовнішнім виявом вдячності були квіти, якими обдаровано виконавців.

Після концерту відбулася скромна вечеря у залі „Дніпра", на якій були гості-мистці, та представники місцевих українських товариств і організацій. На привіти членів Комітету, що займався влаштуванням концерту і прийняття-зустрічі, відповів Володимир Колесник словами подяки, накресливши при цьому кількома реченнями стан сучасного життя — буття в Україні.

Насувається думка, що наші громади повинні використати побут у вільному світі оркестрального диригента В. Колесника і зорганізувати по більших скупченнях нашої еміґрації оркестральні концерти, запрошуючи до цього місцеві симфонічні чи фільгармонічні оркестри, і в цей спосіб спопуляризувати симфонічні твори наших композиторів, які у широкому світі майже не відомі. Такі концерти, хоч пов'язані з більшими грошовими витратами, притягнули б до концертових заль не лиш українську публіку, але й неукраїнську, що цікавиться музичним мистецтвом.

Осип Залеський

Баль Дебютанток в Боффало

Дебютантки та їх ескорти (зліва): Христина Стасюк і Орест Цьолко, Лярися Білоголовська і Володимир Голик, Діяна Стасюк і Роман Мороз, Любомира Войчак і Тарас Ковч, Люба Реґула і Тарас Значко, Надя Щерба і Петро Блендононгий

Від декількох років Допомогова Секція при місцевому Відділі УККА влаштовує щорічно забаву, щоби при цій нагоді впровадити в товариське життя громади наших дівчат, чи, вживаючи прийнятої тепер назви, дати їм змогу дебютувати. Забава відбулася в суботу 2-го лютого, в залі української православної парафії, під проводом голови Оксани Бережницької та членів Допомогової Секції. Дебютанок і їхніх супровідників (партнерів) представила п. Ірена Лаврівська, з'ясовуючи їм, що вони стають вже зрілими членами української громади і мають обов'язок з нею співпрацювати.

До танців приграваяла оркестра М. Телюка і співав, запрошений з Торонта естрадний співак А. Дербіш. Під час забави відбулася виграша, на яку склались подарунки місцевих громадян, між тим картина тутеш. образотворчого мистця Л. Костюшка, яку то картину він жертвував з нагоди цієї забави як першу нагороду.

Дохід із забави підсилив касу Допомогової Секції, яка вже двадцять другий рік піклується нашими залишенцями в західній Европі, що перебувають у приютах для старших віком та в лічницях. З допомоги користає також шкільна молодь і в південній Америці (Арґентина, Бразилія), яка хоче вчитися, але не має для цього матеріяльних засобів.

За час своєї діяльности Допомогова Секція зібрала серед нашої громади з нагоди Різдвяних і Великодних Свят (збірки „діти — дітям") з пікніків і забав поверх 50.000 долярів, які розділила потребуючим у західній Европі (Німеччина, Австрія, Бельґія, Юґославія, Польща) та школам у південній Америці. Численні листи подяки, які наспівають від тих, що допомогу одержують, є нагородою за жертвенну працю членів Допомогової Секції.

О. З.

Позиція сенатора Фулбрайта загрожена

Вашингтон. — Керівник сенатської Комісії для закордонної політики сенатор Вілліям Фулбрайт, демократ з Арканзо, мусить стати в цьому році перед виборцями і просити їхньої дальшої апробати. Вони ж мають вирішити, чи Фулбрайт залишиться дальше в Сенаті. Як відомо, сен Фулбрайт постійно критикує теперішню закордонну політику ЗСА, а також гостро виступає проти радіо „Вільна Европа" і „Свобода" та вимагає їхньої ліквідації. Цього не забули антикомуністично настроєні виборці і тому повною парою взялися піддержувати ще вправді не зголошену кандидатуру губернатора Дел Бумперса, також демократа. Як твердять пресові кореспонденти, сенатор Фулбрайт не дуже захоплений перспективою виборів. Губернатор Бумперс має великі вигляди на перемогу твердить преса.

Січневі Роковини у Виллимантику

Виллимантик (во.) — Українська громада міста Виллимантику під проводом Відд. УККА з допомогою місцевих й околичних організацій вшанувала історичний День Проголошення Української Держави.

Святкова програма охоплювала всі можливості дій, почавши від коротко-церемонних заходів з посадниками міст Виллимантику і Норвічу українських делеґатів в намірені признання Дня Української Незалежности, шляхом видання проклямацій із підписами та піднесенням українських прапорів у День 22-го Січня, що було заздалегідь доконане згідно з предкладеним пляном. Крім цього подано відповідні інформації про Незалежність України в дні 22-го Січня в „Норвіч Бюлетен" і передано радіостанцією у Виллимантику зі завагою, що українці мають спроможність свобідно свою гідність виявляти лише — в колі вільних народів світу.

Святочна програма 22-го січня — Дня Української Державної Незалежности відбулась 3-го лютого ц.р. в залі Українського Народного Дому в Норт Віндгамі, у котрій взяли участь: проф. Іван Телюк, заступник голови головного предсідника УНСоюзу, стейтовий сенатор пані Бері, стейтовий перший репрезентант Мазоля. Свято почалось американським гимном. Вступне слово сказав голова Відд. УККА, п. А. Смук. А відтак, святочну доповідь виголосив проф. Іван Телюк, котрий на вступі — цитував слова IV Універсалу й аналізував події, почавши від упадку гетьманщини, аж по нових часів 2-ої світової війни — проголошення Української Незалежности в 1941-му році. Під кінець вказував на всі внутрішні вияви державних наказових форм української свідомости, як реального чинника й як силу, що розбуджує в кожній нашій національній особовості вольові способи до дальших змагань за Державність, розуміючи та враховуючи всі можливості свобідних дій. Проф. Іван Телюк закінчив тим, що воля українського народу є узалежнена від нас — самих, від нашої ціни, яку ми заплатимо за нашу Державність. Після закінчення доповіді, стейтовий сенатор пані Бері відчитала проклямацію губернатора Мескіл, а проклямацію посадника міста Колчери — відчитав 1-ий стейтовий репрезентант Мазоля, закінчуючи доповіддю англійською мовою про Україну й її змагання, та висловлюючи свої особисті опінії, як про речника свободи — взагалі. Проклямацію посадника міста Норвічу відчитала панна Олексяк із Виллимантику.

У мистецькій частині з народними піснями виступав місцевий хор „Жайворонки", а з віршами — діти Школи Українознавства.

Закінчення відбулось відспіванням українського національного гимну.

Відтак відбулась перекуска, під кінець котрої проф. Іван Телюк розказав про заходи в цілях одержання фондів для етнічної української групи університету Коннектикату або Ню Гейвену, згадавши, що цю думку вже узгіднив з головою Фінансового комітету — п. Л. де Нардіс та просив піддержки від стейтового сенатора пані Бері і 1-го стейтового репрезентанта п. Мазолі, на що вони погодились, даючи повну запоруку. При тому, він згадав, що такий допомоговий фонд у сумі 30.000 дол. одержала вже польська етнічна група п.н. „Поліш Рісерч Сентер".

Відбудеться виставка етнічної преси в Еміґраційному музеї

Ню Йорк. — Як повідомляє заряд Еміґраційного музею, який приміщується на острові Свободи, там 16-го березня розпічнеться виставка етнічної преси, яка включатиме всі видання, друковані іншими, як англійська мовами. Середекспонованих видань знаходиться також щоденник „Свобода" — орган Українського Народного Союзу. Виставка триватиме аж до 26-го травня 1974 р.

Ню Йорк, — місто в якому зупинялись, знаходили працю і залишались жити на постійно тисячі еміґрантів. Як показує статистика, 1,500.000 сьогоднішних нюйоркчан були народженими поза Америкою, додаткових 3,000.000 походять із першого чи другого тут родженого покоління різних національностей. В зв'язку з тим, багато щоденників в Ню Йорку і околиці друкуються іншими ніж англійська мовами: китайською, німецькою, грецькою, мадярською, італійською, польською, російською, українською і жидівською. Є також кілька тижневиків, друкованих на інших мовах, як французька, норвезька, шведська. „Преса еміґрантів", як її в ЗСА залюбки називають, має в цій країні давню, бо майже стоп'ятдесятьлітню традицію. Найстаршим неанглійським щоденником є німецька газета „Штадт-Цайтунг унд Геральд", що виходить вже 139 років.

Заповіджена виставка буде відкрита для оглядин кожного дня від год. 9 рано до 5 по полудні з вільним вступом. Еміґраційний музей, який влаштовує згадану виставку, є частиною монументу статуї Свободи і забудувань, які знаходяться на цьому острівці, що підлягають опіці департаменту внутрішних справ. Доїзджати до статуї Свободи можна кораблем „Статуе оф Ліберті Циркле Лайн", який відходить кожної години від Беттері Парк в долішньому Мангатені.

Пропонують додаток до Конституції із забороною абортів

Вашингтон. — В четвер, 7-го березня на сесії окремої комісії Сенату ЗСА вив'язалась дуже гостра дискусія над запропонованим додатком до Конституції, який забороняв би аборти в ЗСА. Сенатор Бирч Бай, демократ з Індіяни, голова сенатської Комісії для справ конституційних додатків заявив, що він погодився скликати дводенну конференцію в цій справі, бо вважає, що вона є одною зі справ, які викликають в країні занепокоєння. „Я не з великим вдоволенням виконував досі свою ролю, — заявив сенатор Бай пресі і слухачам — бо це так немов би людина мусіла ходити по замінованих полях". Конґресмени обидвох сторін — спонсори і опоненти, висловили в цій справі свої думки в дуже гострій і катеґоричній формі. Наприклад, сенатор Джеймс Л. Баклей, консервативний республіканець з нюйорського стейту, автор додатку до Конституції, яка забороняла б аборти, заявив, що немає більш важливого і спірного питання для Сенату і нації, як проблема абортів. Опонентом сенатора Баклея була конґресменка з Ню Йорку Белла Абцуґ, яка у турботі за здоров'я американських жінок висловлювала думку, що ніякі додатки до Конституції не зуміють стримати нелеґальних абортів і тисячі американських жінок будуть наражені на небезпеку. В цій справі свідчили також перед комісією чотири римо-католицькі кардинали. Кардинали Тімоті Меннінґ із Лос Анджелесу, Джон Кроль із Філядельфії, Гумберто Мадейрос із Бостону та Джон Коді з Чикаґо заявили, що вони не можуть погодитися навіть з пропозиціями сенатора Баклей, бо його додаток до Конституції містить вийнок, який дозволяв би аборти у випадках, коли життя матері було б загрожене. Комісія консультується також з Американською медичною асоціяцією і окремими медичними спеціялістами.

Пам'яті д-ра Богдана Левицького, в першу річницю смерти

Заходами колишніх вояків І Української Дивізії УНА, та 10-го Відділу ОДВУ в Ню Йорку, 16-го грудня 1973 р. відбулася спільна Зустріч-Поминки з родиною, друзями та приятелями бл. п. д-ра Богдана Левицького.

Зустріч-поминки відкрив та привітав присутніх голова станиці — Гаєцький, підкреслюючи хрустальний характер та відданість ідеї для української визвольної справи, для якої трудився ціле своє життя Покійний. Відтак передав слово, господареві зустрічі - поминок мґрові Л. Стеткевичові — товаришові зі шкільної лавки бл. п. Богдана, котрий поділився спільними переживаннями, від наймолодших літ, відзначуючи, що вже в шкільній лавці проявлялась в Покійного іскра любови та запал до української визвольної справи, кінчаючи, як неустрашимого героя в рядах Першої Української Дивізії УНА, виявляючи батьківське серце для стрілецтва, в полоні, в Ріміні, в Італії.

Опісля мґр Стеткевич попросив до слова Романа Крупку, який описав цілий життьовий шлях бл. п. д-р Богдана Левицького, передаємо його з малим скороченням:

„Сьогодні припав мені сумний обов'язок ще раз говорити в річницю смерти бл. п. д-ра Богдана Левицького, про нього як людину, котра віддала ціле своє життя для української визвольної справи — для Українського Народу.

Одним із тих провідних людей двадцятого століття був бл. п. д-р Богдан Левицький. Він уже від своєї юности віддавав увесь вільний час суспільно-громадській праці, в першій мірі для піднесення свідомости української сільської молоді, для українського села. Як син бл. п. о. Юліяна Левицького, пароха Дунаїв, ставив перші кроки у своєму рідному місті. Коли його праця увінчалася успіхом, поширив свою діяльність, об'їздив цілий повіт, виголошуючи відповідні реферати, присвячені тодішній сільській молоді. Закладав філії Просвіти та кооперативи. Як член ОУН, підготовляв молодь до революційної боротьби на рідних землях.

Він голосив, щоб висувати чи розв'язувати реально проблеми нашого економічного-господарського життя, потрібно, в першу чергу пізнати свої власні моральні і матеріяльні сили. В дискусіях, які ми дуже часто провадили, він як правник — чи кооператор - економіст, ми згадували та порівнювали розвій нашої кооперації тут на еміграції, зі завданням та цілями на рідних землях.

Колись в Західній Україні клич „Свій до свого" був кличем національної гордости, кличем об'єднання і росту, не зважаючи на різні пе репони та переслідування чужої влади. Цей клич об'єднував нас та цементував у зрілу та свідому націю. Наші церковні і світські централі вели в тім напрямі велику усвідомлюючу роботу — які були успіхи, то ми всі ще добре знаємо і ще пам'ятаємо.

Наводжу ці слова дискусії, як доказ відданости громадсько-кооперативній праці його молодих літ. Як відомо нам усім, до якої великої міри розрослася наша кооперація на рідних землях, а то завдяки йому, і соткам інших таких відданих ідеї людей як він.

Прийшла воєнна хуртовина, організується Перша Українська Дивізія УНА, він один із перших голоситься в її ряди, залишаючи свою найближчу родину, бо вважає, що добро Батьківщини це — найвищий скарб, за який готов віддати своє життя. І тут в дивізії, як офіцер — зв'язковий з німецьким командуванням, стає наче батьком і опікуном українського стрілецтва, та боронить їх перед німецьким командуванням. В тяжких боях під Бродами Перша Українська Дивізія попадає в трикутник смерти, і там де смерть заглядає в очі і здається немає ратунку, і тут бл. п. Богдан не попадає в зневіру, а запалює серед стрілецтва бойового духа, і по великих втратах в нерівній боротьбі з ворогом, частина Дивізії, що залишилась ще при життю, по програній Німеччини, попадає в англійський полон. Вивозять їх до Ріміні, в Італії, де перебувають через два роки.

Тут знову загрожує небезпека репатріяції І Української Дивізії. І знов особа бл. п. Богдана, організує, в полоні Комітет Оборони проти репатріяції, який він очолює. Заступає стрілецтво перед англійською військовою владою, нав'язує зв'язки з Влад Кир Іваном Бучком, за посередництвом котрого вдалося врятувати Дивізію перед репатріяцією.

По звільненню з полону приїжджає до Мюнхену, де знаходить свою найближчу родину — дружину Марію з малими дітьми Лідою та Борисом. В переселенчому таборі на Функу в Мюнхені не закладає рук, а далі працює для української справи. Обирають його начальником бльоку, і на тім пості знову показує своє батьківське серце, та подає свою допоміжну руку кожному, хто тієї допомоги потребує. Думаю, що навіть тут, між присутніми є такі, що ту допомогу одержали, а одним із них є я, котрому можу завдячувати мій приїзд до ЗСА.

З приїздом до ЗСА 1952-му році, д-р Богдан Левицький відразу кидається у вир громадсько-політичної праці. Як член ОУН вступає в ряди Організації Державного Відродження України. Довголітній секретар Центральної Управи ОДВУ, та кількакратний голова 10-го Відділу ОДВУ в Ню Йорку.

Не забуваючи про своїх товаришів зброї, закладає Т-во Дивізійників, „Броди - Лев". Т-во видає журнал „Дні Зелених Свят", якого Покійний є співредактором. Був активним членом Т-ва Правників. Дуже часто дописував до „Свободи" та до „Українського Слова" в Парижі, котре тиждень тому обходило 40-ий Ювілей. В 40-літньому шляху свого розвою, Українське Слово переходило тернистий шлях, мало успіхи і недоліки, було лучником цілої Української Спільноти, розсіяної по цілій кулі земській. Те „Слово" несло культуру, кристалізувало ум і душу людини. На жаль не судилося Покійному діждатись того ювілею, як одному із співпрацівників — дописувачів.

Рік тому ми також так чисельно зійшлись, щоб віддати молитовну пошану бл. п. д-рові Богданові Левицькому, а сьогодні, вдруге, зійшлись в річницю його смерти, щоб склонити наші голови перед його тінями, та укріпити вічну пам'ять про нього.

Опісля слово мали: п. Левінська, Манацький, Селешко, Вербенець, Шостак від 14-ої Станиці Українського Вільного Козацтва, Німеровський, Селенко, о. Базилевський, о. Кучма, адв. Гуглевич та проф. Чубатий. Усі доповідачі ділилися споминами з минулого, провідною думкою усіх був приклад його життя та відданість українській визвольній справі.

Відхід бл. п. д-ра Богдана Левицького є не тільки для організацій, в яких він працював, але, для цілої української громади болючою втратою.

Роман Крупка

Відійшов у вічність Василь Лагодюк — Іван Хміль

В неділю, 27 січня 1974 р., помер на 78 році життя сл.п. воїн УПА — поет Іван Хміль син українського Полісся Василь Лагодюк.

Смерть наступила в наслідок паралічу в лічниці Мавстон, Вісконсин.

Сл. п. В. Лагодюк належав до найбільш ідейних, відданих та повних посвяти і віри працівників поліської землі. Працював у всіх галузях народного життя Кобринщини, а особливо як учитель, пробуджуючи національну свідомість поліщуків.

Маючи вроджений талант писати, він кликав до своїх братів:

„Моє убогеє Полісся,
Моє ти приспане дитя! . . .
Прокинься любе, досить
спати!
Устань, очухайся, умийсь!...
. . . Заглянь в історію
народу, . . .
За зброю, велетню, хапай!..."

Рідному Поліссі присвятив Іван Хміль дві збірки поезій: „Гомін Полісся" — 1960 року та „Іду з кобзою" — 1962 року. Обидві збірки підчеркують українськість Полісся, навіть цих частин, як його рідна Кобринщина, яка віддана Москвою Білоруській ССР.

У поезіях Івана Хміля пробивається завжди щирий патріотизм, любов до всего рідного та державницький підхід до всіх проблем поневоленого народу. Тому його збірки можна зачислити як новий вклад в скарбницю української культури.

Сл. п. воїн УПА знав вартість рідної пісні для народу, яку любив та поширював по Поліссі. Зокрема пісня в рядах УПА мала своє національно усвідомлююче та бойове значення. Для Командування УПА його відтинку писав відозви, а особливо повстанські марші, пісні, яких співали повстанці Полісся. Частина пісень І. Хміля увійде в новий співаник УПА, який підготовляє до друку Головна Управа Т-ва кол. Вояків УПА.

Свою третю книжку присвятив сл. п. І. Хміль — Лагодюк етнографічним нарисам Полісся та його боротьбі за волю. Ціле життя збирав етнографічні матеріяли північно-західньої частини Полісся. Ці дані вмістив у свою третю книжку, яка друкується в Чикаго і скоро побачить світ та стане посмертною згадкою його творчости.

У своєму заповіті сл.п. В. Лагодюк бажав бути похороненим на цвинтарі УПЦ в Баунд Бруку. Цю волю виконали друзі Покійного в Чикаго. Перші похоронні відправи відслужено в каплиці Музики. Отець Писар та о. крилош. Бутринський відправили Панахиду та попрощали покійного воїна — поета. Від друзів УПА прощав інж. С. Голяш. Вояки УПА та Братство 1 УД УНА віддали салют Покійному організаційними прапорами.

В четвер, 31 січня 1974 р., чин Похорону відслужив О. Фалько в церкві пам'ятнику в Баунд Бруку. Отець попрощав Покійного, як колишній священик Полісся.

Домовину несли — голова Головної Управи М. Ковальчик та вояки УПА: Голяш, Мак, Мицьо, Біланич, Длябога. З прапором Відділу УПА Нюарк - Ірвінґтон стояв Юркевич. В похороні брав участь д-р Зубченко з дружиною та радник Д. Левчук із Філядельфії.

Над могилою прощав покійного Лагодюка - Хміля М. Ковальчин. Піснею „Видиш брате мій" . . ., вояцьким салютом та грудкою землі на свіжу могилу попрощали друзі свого побратима — воїна — поета.

Під час поминок, спомини про Покійного друга сказали С. Голяш та син Полісся радник Д. Левчук.

С. Мар

Сповільнився зріст гуртових цін

Вашингтон. — Департамент праці повідомив, що протягом лютого гуртові ціни зросли тільки на 1.2 відсотка, в грудні минулого року на 2.2 відсотка, а в листопаді на 1.8 відсотка. Хоча лютневий 1.2 — відсотковий зріст всеодно досить високий, в порівнанні з так званими „нормальними" зростами, то деякі економісти твердять, що лютнева статистика може бути ознакою, що інфляція сповільняється. Вони також вказують на факт, що ціни на сільськогосподарські та індустріяльні сирівці також зменшилися протягом лютого.

Коляда і щедрівка в Міннеаполісі

13-го січня ц.р. хор „Дніпро" влаштував у залі Українсько-Американського дому в Міннеаполісі Різдвяний концерт. В його репертуарі були коляди, щедрівки та кілька народніх пісень.

Недавно хор виїжджав з концертами до інших місцевостей у Міннесоті та в Дакоті, а також дав нагоду і нашим співгромадянам познайомитися із українським пісенним скарбом. Навіть в місцевостях, де є заледве одна або кілька українських родин, той вони радіють виступом українського хору. В одній місцевості, по концерті старенький фармер сказав до своєї внучки: „Видиш, то Україна співає. То люди і пісня з України, звідки я приїхав". В другій місцевості в Дакоті кілька молодих студентів з радістю в очах підходили до хористів „Дніпра", заявляючи, що й вони є українського походження і з цього вони горді. Піснею з'єднуємо собі приятелів у світі. Капеля під проводом сл.п. О. Кошиця у свій час причинилася до популяризації нашого національного імени. Пісня теж стає тим легендарним євшан — зіллям, яке пригадує нам Україну.

Концерт дуже подобався, хоча репертуар знаний. Але кожна коляда, кожна щедрівка це неначе поодинокі перлини в намисті. Гарні вони поодиноко, гарні, як цілість. Кожна колядка вичаровує давнину, будить цілу скалю настроїв, веде в темпо — синю даль зор'яного неба над рідною землею у різдвяні ночі.

В репертуарі концерту переважали колядки і щедрівки К. Стеценка, а далі М. Леонтовича, Я. Яцивича, В. Ступницького, А. Авдієвського та гармонізації пісень А. Гнатишина, К. Цареградської, Ю. Кулика. Крім колядок і щедрівок було декілька народніх пісень, переважно настроєвих та легкого жанру. Лемківською щедрівкою „Пришлисме ту щедраци" хор заслужив на гураґан оплесків і наприкінці заспівав її ще раз, як наддаток. Солісти в особах пань К. Грибовської та К. Цареградської і п. С. Луцева заслужили собі признання. Фортепіяновий супровід вела Н. Сингаївська. Виконання програми концерту було на високому рівні. За ті моменти споминів і настроїв треба скласти хорові „Дніпро" та його диригентові Миколі Бриневі якнайщирішу подяку.

Василь Пакуляк

Відзначили 50-річчя прикордонних військ КҐБ

Київ. — За повідомленням РАТУА з 3-го березня тут відбулося відзначення 50-річчя існування т. зв. Західнього прикордонного округу, тобто тих совєтських військових частин, які входять в систему КҐБ (Комітет державної безпеки) і завданням яких є охороняти кордони ССРС. У випадку Західнього прикордонного округу йдеться про весь совєтський західній кордон — від Балтійського моря до Карпатських гір. Спеціяльне відзначування річниці того роду військової, а радше поліційної частини має на меті підкреслити важливість охорони совєтських кордонів і заслуги на цьому відтинку членів цих прикордонних частин. На імпрезі з цього приводу в Києві ці моменти особливо підкреслювалося у всіх виступах, мовляв, „наші прикордонники ні на хвилину не забувають вказівок партії про те, що треба постійно виявляти високу пильність, бути завжди готовими дати відсіч будь - яким підступам агресивних імперіялістичних сил". Одним з промовців на імпрезі був також, у додатку до генералів і партійних достойників України, Білорусі, Литви та Калініградського обкому (кол. Кеніґсберґ), український письменник Ю. Ю. Збанацький.

ЕКЗЕКУТИВА УККА ВІДБУЛА НАРАДИ...

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

ности 22-го січня, заходи для ратифікації Міжнародної конвенції проти народовбивства, дальші старання в справі зголошеної в Конґресі резолюції проти нищення і руїни совєтським режимом Церков в Україні, старання про випуск поштової Шевченківської марки в серії марок про людські права, відгомін на наше використання справи Солженіцина для оборони українських дисидентів, відповідне відзначення — також під знаком людських прав — десятиріччя здвигнення пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні в червні цього року, відповідне використання 15-ої річниці схвалення Конґресом резолюції в справі Тижня Поневолених Націй, українська участь у підготові до візначення 200-річчя Американської Незалежности в 1976-му році та ряд інших справ.

Із фінансового звіту, що його склала касир мґр Уляна Дячук, виходить, що УККА мав у 1973-му році 110.000 прибутків з пожертв на Національний Даток та вплат членських вкладок, а всіх прибутків в тому році було 169.000 долярів, в що включений Фонд СКВУ (20.692 дол.), Фонд Репресованих і Фонд „Акції Брежнєва" та 12,000 дол. позички. Видатки УККА в тому році виносили всі разом 136.566 дол.

Проф. Іван Вовчук, голова Політичної Ради УККА, звітував про свої відвідини наших громад в західніх стейтах та про побажання Політичної Ради. Громади хотіли б тіснішого зв'язку з Централею не тільки листовного, але й особистого. Звітодавець вважає, що громади наставлені радше пасивно до праці УККА, бо не виконується своєчасно рішень Конґресів та Ради Директорів, що ствердила також Політична Рада. Ця Рада на своїх останніх зборах зокрема віддала багато уваги справам українського шкільництва, ствердивши, що це шкільництво є в поважній небезпеці, якщо негайно не будуть пороблені відповідні заходи для наладнання його справ. Окрему увагу віддала Політична Рада також справі оборони людських справ, що їх заперечує комуно - московський режим в Україні.

Екзекутивний директор мґр Іван Базарко в своєму звіті про працю УККА зокрема заторкнув справу всенародних святкувань Дня Української Незалежности 22-го січня, пропонуючи в цій справі окрему резолюцію, справу Музею Союзу Українок Америки та його непорозуміння з Українським Інститутом Америки, з якого цей музей видалено. Звітодавець вважає, що справою музею повинна зайнятися вся громада та подбати про відповідне приміщення для нього. Продовжуються розмови з представниками Фонду Катедр Українознавства відносно українських студій в Гарварді. Свій звіт закінчив мґр І. Базарко згадкою про відвідини репрезентантами УККА американського представництва в Об'єднаних Націй та про передачі двох меморіялів у справі людських прав в Україні.

Звіт мґра Базарка щодо музею СУА та Українського Інституту доповнив ще проф. д-р Богдан Гнатюк, який опісля окремо звітував за Комісію дослідів положення в Україні. Звітували ще за поодинокі комісії п-і Христя Кульчицька (Конференція молодечих організацій), проф. д-р Матвій Стахів (Публікаційна комісія), інж. Б. Федорак (Комісія зовнішніх зв'язків у Відділах УККА), д-р А. Жуковський та д-р Дзерович (Комісія для досліду зорганізованого українського життя в ЗСА). Точніше про ці звітування в дальших числах „Свободи".

Наради включали ще такі справи, як спонзороване УККА концертове турне Ганни Колесник, заплянвані концерти мистецьких ансамблів з Англії, наспіла кореспонденція та різні справи.

Перед другою частиною нарад після полуденку зворушлива подяка за відзначення Шевченківською Грамотою Волі виголосив проф Віктор Приходько.

Американська морська фльота зійшла на друге місце

Вашинґтон. — Зізнаючи перед Сенатською комісією військових справ адмірал Елмо Р. Зумвалт, командуючий американською воєнною фльотою, заявив, що З'єднані Стейти Америки помалу втрачають домінацію на морях і займають силою обставин друге місце. Від закінчення Другої світової війни американська флота зменшилась з 976 воєнних кораблів до 508, з яких більшість це перестарілі передвоєнні моделі, яких у випадку воєнного конфлікту, ледви чи можна було б вживати. На думку адмірала Зумвалта, поменшення воєнної флоти треба приписати зменшенню бюджетів на військові цілі і оборону країни взагалі, як також рішенню Пентаґону стягнути старі кораблі з ужитку. При тому Зумвалт ствердив, що Совєтський Союз з розбудованою своєю воєнною фльотою може цілком сміло і з успіхом зіпхати американську фльоту на друге місце, а і деяких випадках і на деяких морях цілковито її вселімінувати.

Відкладено арабську вершинну конференцію

Каїро. — Заповіджена на 10 березня конференція міністрів для нафтових справ арабських держав не відбулася, бо не всі міністри на заповіджену нараду прибули. Як відомо, ця конференція мала розглянути питання скасування нафтового ембарґо проти ЗСА, на що не хочуть погодитися уряди Альжирії, Сирії та Іраку Єгипетський президент Садат продовжує заходи, щоб таку конференцію таки відбути і щоб принаймні частинно зняти нафтове ембарґо. Конференцію перенесено на 13 березня і вона відбудеться у Тріполісі.

Пропонують створити національний банк крови

Вашинґтон. — Великі крайові здоровельні установи, зібравшись у Вашинґтоні 6-го березня ц.р., запропонували створити всенаціональну організацію для урегулювання і господарення запасами крови, що її жертвують для потреб населення тисячі осіб кожного року. Спонсором цього пляну є Американська медична асоціяція з піддержкою всіх інших медичних установ, включаючи сюди і Американський Червоний Хрест, які зацікавлені в пляновому господаренні і розподілі пожертвуваної крови. В останніх місяцях федеральний уряд поробив багато заходів, щоб допровадити до централізації на цьому відтинку і тим самим добитись більш справедливого розподілу запасів крови Сцентралізована установа мала б також більшу можливість перевіряти жертводавців, які, в погоні за заробітком, дуже часто продають кров без попередньої перевірки свого здоров'я. В останньому часі федеральне здоровельне бюро виявило багато осіб, які після одержання трансфузії крови хворіли на інші, перед тим не існуючі в організмі, хвороби. З цього зроблено внесок, що „нова хвороба" діставалася до організму разом із чужою кров'ю, яку пожертвував несовісний „продавець". Статистично встановлено, що принаймні 17.000 осіб, які переходять трансфузію крови, наражені на інші хвороби, а 800 з них вмирає кожного року.

Справжнє українське весілля

Особливе враження я виніс із справжнього українського весілля, що його влаштовували відомі мистці нашої сцени і фільму — Євгенія і Борис Дунаєвські (Чайка та Дніпровий) і їхні свати Володимира і Карпо Микитчуки, своїм дітям — Лесі Дунаєвській та Левові Микитчукові, 19-го січня 1974 року.

Я певен, що багато втратив, не мавши змоги прибути на шлюб до катедри св. Володимира, де наш митрофорний о. Д. Фотій вінчав молоду пару, як також не мав я змоги бути свідком церемонії благословення молодят за нашим старим українським звичаєм, але я вірю, що все те, що я тільки бачив і пережив на весільному прийняттю, в громадському будинку катедральної громади, залишиться надовго в моїй пам'яті, як початок чогось нового, початок повернення до доброго старого, як запорука того, що ще не вмерли наші обряди й традиції.

Залита світлом, уквітчана, живими квітами заля. Коровай, гільце на головному столі та декорації-розписи стін у народному стилі доповнюють українську атмосферу.

При вході вітає сердечно і звічливо мати молодої, акторка і режисер Євгенія Чайка, сяючи щирістю і теплотою, що не можуть не відчути гості; вітає також і повний радости, гостинний і привітний батько молодої знаменитий актор і співак-пісенькар Борис Дніпровий а далі й не втямиш звідкіль береться така світло-радісна атмосфера, чи від ярко-освітленої залі, чи від багатства живих квітів, чи від молоденьких, вродливих дружечок Лесі-кралі, які своїми мальовничими вишивками та повними радости усмішками, створюють оцю весільну атмосферу українською і привабливою.

Немає трафаретних суконок, які бувають на канадських весільних прийняттях. Наш український стилізований стрій, успішно поєднався з модерним вечірнім одягом молодого і бояр.

Всюди, де не глянете зустрічаєтесь із щирою усмішкою і привітом; вітають милі батьки молодого, поставного, мужеської вроди Левка, дружечки знову чіпляють вам запашну гвоздику.

Від порога, до самого головного столу, покладено на долівці біле полотно, символ ясного майбутнього для молодих. Оркестра „Мелодія" грає весільний марш. Старости Роман Лібер та інж. Петро Родак з перев'язаними вишитими рушниками і, посилюючи їхню функцію культурними сміховинками, керують перебігом цієї небуденної весільної учти. Все за звичаєм, все за нашою рідною традицією.

На столах, за якими засіли гості, красуються багряні і білі гвоздики та інші мерехтливі барвами квіти.

При вході з'являються молода й молодий, Леся і Левко із своїми дружками та боярами. Мирося Глинка, Леся Шліхта, Уляна Трачук, Олена Булат, Сергій Дунаєвський (Денко), Олег Кандиба, Степан Микитчук та Роман Зазуля. Відбувається зустріч молодят з хлібом, сіллю та водою, трикратне цілування молодят з обома парами Батьків, як велить наш прапрадавній звичай.

Вітає інж. П. Родак, староста весілля, молитва, тости, співи многоліття — все те звучить і виглядає гарно й урочисто.

За звичаєм, дружки вітають молодят співом весільних пісень за К. Стеценком. Для тих, хто бував на весіллях в Україні — це сильна, потрясаюча сцена, бо вона перенесла нас у нашу замріяну, нескорену Україну.

До дружок приєднуються бандуристки місцевого ансамблю, яким керує Валентина Родак: Лібер-Маркус, М. Контюк, М. Бойко, М. Баран, С. Дмитрів, Г. Мельник, Л. Цибенко, а за хвилину під їхній супровід усе весілля затягло колядку, щедрівку, це ж бо Водохреща. Спів колядок, щедрівок наче стихійно переростає у концерт, коли напереді з'являється, відома в українському мистецькому світі співачка, сопрано, Елеонора Вербенець. З напруженою увагою слухають гості — талановите виконання пісні „Ой казала мені мати"; відомий співак й актор, Павло Радко виконує романс „Ніч яка місячна", за що його, як і Елеонору Вербенець, весільні нагороджують бурею оплесків. Головна дружка молодої, Мирося Глинка виконує „Богородице Діво", за що їй, як також і нашій талановитій молодій піяністці, Марті Винницькій, яка акомпанювала всім виконавцям, приявні віддячуються довготривалими оплесками.

Весілля відбувалося у товариській, веселій атмосфері, де танці перепліталися гумористичними виступами Бориса Дніпрового. Він прочитав віршоване привітання від Ярослава Климовського із ЗСА та виступ Р. Лібера, відомого виконавця гуморесок.

С. Лантух

Червоні прапори і грошеві премії для областей, які „перевиконали плян"

Київ. — ЦК Компартії України та Рада міністрів УССР зробила, як повідомляє „Радянська Україна" з 1 березня, підсумки „виробництва і продажу державі молока, м'яса та інших продуктів тваринництва у 1973 році" і постановила нагородити перехідними червоними прапорами ЦК Компартії та грошевими преміями такі області України: Кримську (прапор і 15.000 карбов.), Київську (прапор і 12,000 карбованців), Житомирську (прапор і 10,000 карбованців). Ґрошеві премії та прапори одержали також такі райони: Черкаський (Черкаська область), Несторовський, (Львівська область), Червоноармійський (Рівенська область), Олександрівський (Кіровоградська область), Збаразький (Тернопільська область.) У зверненні з цього приводу ЦК Компартії України закликає „колгоспників, робітників радгоспів, всіх працівників сільського господарства республіки ще ширше розгорнути соціялістичне змагання... за успішне виконання соціялістичних зобов'язань, взятих на 1974 рік". Ці нібито добровільно взяті зобов'язання, , як вже було своєчасно інформовано, є чималих розмірів.

КОНВЕНЦІЙНІ ДЕЛЕГАТИ УНСОЮЗУ Й КАНДИДАТИ НА НИХ! СТАТУТ УНС ВИМАГАЄ, ЩОБ КАНДИДАТ НА ДЕЛЕГАТА „ВИЯВИВ АКТИВНУ УЧАСТЬ В ОРГАНІЗАЦІЙНІЙ ТА РОЗВИТКОВІЙ ПРАЦІ УНС", А 80-РІЧНА ТРАДИЦІЯ ВИМАГАЄ ВІД КОЖНОГО ДЕЛЕГАТА ПРИДБАТИ ПЕРЕД КОНВЕНЦІЄЮ ЩОНАЙМЕНШЕ „ДЕЛЕГАТСЬКУ ДЕСЯТКУ" НОВИХ ЧЛЕНІВ УНС. ПОДБАЙТЕ ПРО НЕЇ НЕГАЙНО!

СИНЬООКА УКРАЇНА І ЧОРНЕ ГАЙВОРОННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

символ захланної Москви — тривожить всіх українських поетів, це ж він дере живе тіло нашої країни її „окровавлену голову". Ось послухаймо їх, одне-два покоління тому і тепер:

Яків Савченко бачив 50 років тому: „Вгорі червоний ворон кряче. На кров! На бурю! На біду!" І Євген Маланюк тоді ж: „Десь сіре поле в чорних круках, що пророкують: Кари! Кар!" бачив, як „налітали зловісні птахи, доганяли сумний похід..." Марко Антіох згинув, через „зграї гайвороння в мутнім небі", і не одному: „сів на груди чорний ворон — чорний ворон птах..." і „голова відтята... і очі півоткриті..." Ці слова прозвучали, щоб відгомін їх ми вчули у Ліни Костенко: „А вітер зв'язав осокорам руки, вузлами зв'язав і, в'яжучи, зранив, а на руках посідали круки і розмовляють гортанно...", щоб вчули в Івана Сокульського: „покотилися голови... злочинном закарачим, правдою стоголовою..." Обзивається і Василь Голобородько про „чорні птиці", що „звили свої гнізда в його очах", і заслали „світ своїми крилами", де „котиться, як кавун, голова згори, як кавун, окривавлена людська голова...", а „в слугах червоних чорніють круки"... І в Симоненка „привиди з кривавими мечами... граються безформеними м'ячами, головами знесеними з пліч..."

Отак уся країна: „на всіх шляхах, на всіх дорогах дальніх кістки розсіяні без сповіді й хреста" — Мих. Пронченко писав з Сибіру, з Магадану... Страшна примара — чорне вороння — і зрозуміло, чому і Василь Стус пише Аллі Горській, що „усім нам смерть судилася зарання..."

Але може передчасний сум вірного сина України, і передчасна радість „звірячої раси" (Антіох):

„Біле, біле, біле поле,
Чорний гомін — вороння.
Посідало та й заміріялось
Про убитого коня.

Скаче кінь, копитом цокає,
Тонко вухами пряде...
Ще ви, чорні, передохнете
Поки кінь цей упаде!"
(Ліна Косенко)

До віри, надії і любови, які горять в серцях і творах найкращих, належить і Немезида:

„Не заколисуй
ненависти силу!
Тоді привітність
візьмеш за девіз,
Як упаде
в раззявлену могилу
Останній на плянеті
шовініст* (російський
шовініст).
Василь Симоненко)

* Примітка: В совєтах розрізняється „два націоналізми один — т. зв. „великодержавний шовінізм", що означає загострений націоналізм росіян, які уважають свій панівний народ найкращим і загрожують ґеноцидом всім іншим народам імпері; і другий — націоналізм окраїн, т. зв. „буржуазний націоналізм" — це теж загострений націоналізм-патріотизм, але поневоленого народу, що служить ідеї і ділу захисту свого народу перед ґеноцидом. Василь Симоненко як і всі інші дисиденти, уживаючи слова „шовініст", розумів під ним російських народовбивників.

НОВІ КНИЖКИ

„МЕЧ СВЯТОСЛАВА"

Вийшла друком нова книга Івана Манила-Дніпряка „Меч Святослава" (Літературні твори. Зоряність... Кипень... Загибель Росії й Китаю... Сполучені Штати України і приєднання Сибіру до Аляски — до США, як наслідок 3-ої світової війни). Книга викликала найкращі відгуки й рецензії! Вид-тво „Волосожар", 1973. Ціна 2 доляри. Замовлення та гроші (можна готівкою в конверті) висилайте на адресу:
Mr. I. Manylo, Cumberland Rd. Millville, N.J. 08332, USA

Відділ УНС ім. о. А. Гончаренка в Ню Йорку

(Закінчення зі стор. 4-ої)

приступлено до уділення абсолюторії уступаючій управі, що присутні вчинили одноголосно. На внесок п. Дутка, підтриманий пп. Пуріями й іншими переобрано управу Відділу на 1974 р. з доповненням вибутих й неприсутніх членів й так на голову переобрано д-ра Ол. Соколишина, заступника голови сотника Осипа Стеткевича, фінансового секретаря д-ра Вас. Палідвора, касира мгра Тараса Керницького, англомовну секретарку п-і Софію Карплюк й членів управи Ярослава Косановського та мгра Ореста Питляра. До Контрольної комісії на голову обрано д-ра Івана Козака, членів інж. Мих. Шпонтака та п-і Оксану Марко, заступників Івана Пурія та Івана Дробенка.

Вточці-внески, для добра Відділу, інж. Зелик, голова Батьківського комітету Академії св. Юрія підніс справу допомоги для української щоденної середньошкільної Академії св. Юра в Ню Йорку відповідну фінансову допомогу. Мгр Уляна Дячук звернула увагу на Конвенцію УНС в травні ц.р. на те, що якраз тепер слід вносити прохання про допомогу. На запит про об'єднання союзових Відділів, вона відповіла, що ще й далі час до часу йдуть розмови в тій справі. Після вичерпання порядку нарад новообраний голова подякував присутнім за участь в зборах і представникові Головного Уряду УНС мгр Уляні Дячук подякував за вшанування Річних Зборів її присутністю та закрив Річні Збори.

Після відбуття Річних Зборів 204-го Відд. УНС-у ім. О. А. Гончаренка, голова відкрив заповіджені місячні збори й заподав, що на порядку дня є справа вибору делегатів на 28-му Конвенцію УНС, яка має відбутися ц. р. в травні у Філядельфії. Наш Відділ є управнений до вибору 3-ох делегатів та 3-ох заступників, фінансовий секретар д-р Вас. Полідвор прочитав відповідні статутові приписи відносно вибору делегатів й голова відкрив номінаційну листу. На внесок інж. Мих. Шпонтака підтриманий Іваном Пурієм та Оксаною Марко зголошено наступником кандидатів на делегатів на 28-му Конвенцію УНС, яка має відбутися в травні ц.р. у Філядельфії: д-р Вас. Палідвор, д-р Ол. Соколишин, мгр Тарас Керницький, Софія Карплюк, Ярослав Косоновський, інж. Мих. Шпонтак, та ред. Орест Питляр. Щоб обчислити голоси обрано окрему комісію: інж. Мих. Шпонтак та Оксана Марко. Дутко поставив внесення на делегата Софію Карплюк а мгр Тарас Керницький підтримує цілу заподану листу кандидатів. Після роздачі карток Комісією згідно зі списком присутніх приступлено до голосування. В міжчасі голова пустив в обіг листу збірки на українських інвалідів, яка в результаті дала суму 10 дол. Після почислення голосів Комісією спільно з фінансовим секретарем проголошено що делегатами на 28 Конвенцію УНС обрано д-ра Вас. Палідвора, д-ра Ол. Соколишина та п-і Софію Карплюк, а на заступників пп. інж. Мих. Шпонтака, мгра Ореста Питляка і Ярослава Косановського.

За перекускою в дружній гутірці обмінювалися члени думками з приводу недалекої конвенції УНС й на способом приєднання нових членів в передконвенційному часі.

Д-р Ол. Соколишин
голова 204 Від. УНС
ім. о. А. Гончаренка

УКРАЇНЦІ НЮАРКУ, ІРВІНҐТОНУ...

(Закінчення зі стор 1-ої)

му міжнароднoправного статусу України, УССР, УНР та УССР (проблема т. зв. континуїтету), гасла про націоналізм, похідні групи ОУН тощо. У зв'язку з цими запитами проф. В. Кубійович поінформував, що у всіх випадках, де заіснували будь-які неточності, чи коли з'ясування проблем не відповідає фактичному станові редакція енциклопедії в останньому томі подасть всі додаткові вияснення, справлення і доповнення. У питанні, що стосуються, наприклад, міжнароднoправного статусу України і УССР, потрібний додатковий матеріял погодилося виготовити Товариство Українських Правників в ЗСА і цей матеріял, згідно з домовленням між редакцією енциклопедії та управою Товариства, буде опублікований.

Громадський комітет, який започаткував в стейті Ню Джерзі цю допоміжну акцію в користь Енциклопедії українознавства, продовжуватиме свою працю, маючи в пляні зібрати ще більше пожертв, а також продати додаткову кількість комплектів енциклопедії. Пожертви на Енциклопедію українознавства можна надсилати безпосередньо на адресу „Самопомочі", Ukrainian Encyclopedia, 734 Sanford Ave., Newark, N. J. 07106, ч. конта 1830.

В цьому році Міжнародний Конґрес Правників відбудеться в Детройті

Детройт. — В днях від 20 до 26 липня ц.р. в залях Детройтського університету відбудеться Міжнародній конґрес правників. Підготовкою конґресу занимається окрема комісія, яку очолює професор права в Детройтському університеті В. Ваґнер. Конґрес розглядатиме тему: „Вклад християнських юристів в соціяльну справедливість".

З нагоди відзначення Блаженнішим Первоєрархом Иосифом
о. ЮРІЯ МЕНЦІНСЬКОГО
гідністю
ПОЧЕСНОГО КРИЛОШАНИНА
з ґратуляціями та побажаннями нашому Дорогому Стрийкові, складаємо на Наукове Товариство ім. Шевченка, Осередок у Сарселі, Франція, на Енциклопедію Українознавства 20.00 дол.
Іван і Дарія НАГНІТИ

У ДВАДЦЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА і БАТЬКА

о. ТЕОФІЛЯ КАЛИНИЧА

б. учасника Визвольних Змагань, пропаґандивного відділу УГА, катехити Української Жіночої Гімназії у Перемишлі, пароха Тарнавки, пов. Ряшів, м-декана Лежайського Деканату, на еміґрації пароха табору у Віллях, Австрія, в кінці душпастиря у Міннеаполіс, Мінн.

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

в Українській Католицькій Церкві

св. Константина у Міннеаполіс, Мінн.
у вівторок, 19-го березня 1974 року
о год. 7:30 рано

ПАНАХИДА

буде відправлена

У ЦІЙ ЖЕ САМІЙ ЦЕРКВІ
у неділю, 17-го березня 1974 року
о год. 10-ій рано.

Вдова ІВАННА
і син ЛЮБОМИР

ПОДЯКА

Із незглибимої Божої волі відійшла від нас у Вічність нагло, по трагічнім випадку в дні 24-го лютого ц. р., наша Одинока ДОНЯ

МАРУСЯ САМОКИШИН

студентка школи С.С. Василіянок в Словсбурґу, проживши всього 16 літ свого юного життя, залишаючи в безмежному смутку своїх родичів Ольгу і Івана та двох братів: Ярослава з дружиною Марією і Михайла.

Похорон Марусі відбувся на українському кладовищі в Бавнд Бруку, Н. Дж., після якого п. п. Дмитро Досяк та Іван Осадчук зайнялись поминками для учасників похорону.

Під час поминкового прийняття п-ні Дарія Степаняк промовила кілька щирих і теплих слів розради в нашому горю, а присутні зложили замість квітів на свіжу могилку нашої Марусі 225.00 долярів, з яких 100.00 дол. призначуємо на стипендії для студентів українiстики при Гарвардському Університеті, 100.00 дол. на Фундацію Волі і 25.00 дол. на радіопрограму оо. Василіян в Ню Йорку.

Цією дорогою складаємо сердечну подяку усім Рідним, Землякам з Печеніжина, кумам Осадчукам і Купніграм, а особливо п-ні Пазуні Сметанюк з Боффало, Н. Й. та Осередкам СУМА з Брукліна і Ню Йорку, що своїми прапорами віддали останню честь подрузі Марусі.

Просимо усіх Друзів і Знайомих спом'янути нашу Марусю у своїх святих молитвах, яка, наче весняна квітка від ненадійного морозу, зів'яла на провесні свого життя, поки ще вспіла розцвістись...

В печалі і невтішному горю —
ІВАН І ОЛЬГА САМОКИШИНИ

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА, ДІДУНЯ і ВУЙКА

бл. п.
ОСИПА КУЗЬМИНА

буде відправлена

ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА З ПАРАСТАСОМ

в суботу, 16-го березня 1974 року
в церкві св. Юра в Ню Йорку
год. 8-ма ранку

Прошу Родину, Приятелів і Знайомих взяти ласкаво участь в Богослуженні і згадати в цей день Покійного в своїх молитвах.

Вдова ОЛЬГА

В пам'ять
бл. п. БОГДАННИ ГРИЦАЙ
б. голови 71-го Відділу СУА в Джерзі Сиґі, Н. Дж.
складає 25.00 долярів
на СИРОТИ в АРҐЕНТИНІ
УПРАВА 71-го ВІДДІЛУ

Замість квітів на могилу
бл. п. ІРЕНИ з КУЛЬЧИЦЬКИХ ШАРКО
на Фонд Блаженнішого Архиєпископа Кир Иосифа
зложили:

Володимира і Євген ШИПАЙЛО	$20.00
Тарас М. ПЕЧЕРСЬКИЙ	20.00
М. СТАВНИЧА і Родина САВЧАКІВ	10.00
Люцина і Юрій ОЛЕСНИЦЬКІ	10.00

Замість квітів на могилу
бл. п. д-ра Іллі Витановича
зложили:

на ПЛАСТОВИЙ ВИШКІЛЬНИЙ ФОНД ім. ДРОТА	
Рута й Тарас ГАЛІБЕЙ	$100.00
Павло ДУБРІВНИЙ	10.00
С. МАРТЮК	10.00
Анна й Петро ДІДУХ	20.00
Марія ПАНЧУК	10.00
Роман ІВАНИЛО	10.00
Тов-ки й Тов-ші праці доньки	25.00
Ніна й Роман ІЛЬНИЦЬКІ	20.00
Ольга й Деніс НЕСТОРОВИЧ	10.00
Галя й Павло СИРОТЮКИ	10.00
на НАТІЯРІЙНИЙ ФОНД	
Євгенія й Леся ХРАПЛИВІ	15.00
на „ЦЕРКВА В ПОТРЕБІ"	
Михайло ЛИСОГІР	15.00
на ЗУАДК	
Тов-ки й Тов-ші праці сина	60.00
на НТШ — Сарсель	
Галя й Павло ТУРУЛИ	25.00
на НТШ — Ню Йорк	
Мирослава й Ірина НЕСТОРОВИЧ	20.00
на ФОНД ВИДАННЯ ЩОДЕННИКА НАЧ. КОМАНДИ УГА	
Орест КЛЮФАС	20.00
РАЗОМ	$380.00

Замість квітів на могилу нашого Дорогого Приятеля
д-ра Костя Паньківського
складаємо 20.00 долярів
на Фонд Українського Інваліда.
Іван і Марія КЕДРИН-РУДНИЦЬКІ
Березень 1974.

ПОДЯКА

Усім, що взяли участь у похоронних відправах та своїми молитвами причинилися до спокою душі мого Покійного МУЖА

бл. п. Володимира Кіляра

як рівнож Всім, що висловили своє співчуття усно, листовно чи телефонічно, складаю оцим сердечну подяку.

ГАЛЯ — вдова
зі синами: АЛЕКСАНДРОМ і РОМАНОМ
і синовою ТАНЕЮ

ЗАГАДКОВІСТЬ РОЛІ КИТАЮ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

індивідуальні потягнення політики прагматизму. Тепер Китай закликає до „націоналістичних, а не до соціялістичних революцій та орієнтується на взаємини країни з країною, а не на взаємини тільки товаришів з товаришами. На ділі, Китай, згідно з потребою часу, веде політику країни з країною, народу з народом і товаришів з товаришами. Іншими словами, китайські марксисти стосують політику прагматизму, якщо їхній національний інтерес вимагає цього.

Однак, і в цьому Китай виказує свої слабості, а особливо тоді, як країни з цього „третього світу" виказують потребу економічної чи мілітарної допомоги. Як, наприклад, Куба чи Єгипет можуть одержати таку допомогу від Совєтського Союзу, а не від Китаю. До цих браків Китаю долучуються ще й інші перешкоди, мовні і культурні. Під цим оглядом для більшости країн цього „третього світу" Китай залишається чужою та екзотичною країною.

Не зважаючи на це, Китай намагається вести гнучку політику супроти усіх згаданих зон світу. Він звертає окрему увагу на країни, що находяться на переферіях Совєтського Союзу, і то без огляду на їхнє політичне забарвлення, а тепер, у зв'язку з американським частинним відходом з Азії, Китай намагається перебрати вплив на ті терени. Пекін дозволив на тайні радіовисильні, які висилають передачі до Малайзії, Бурми, Таї і т.п. частин Азії.

Там, де Китай не є спроможний дати повного попертя якійсь комуністичній партії, китайці мають вимівку, що Комуністична партія Китаю не є урядом.

У багатьох відношеннях теперішній Китай нагадує всі інші більші спільноти на шляху до потуги і престижу, і хоч в його політиці є познаки традиції та ідеології, то домінуючим серед цього є китайський націоналізм. Тепер Китай є тільки районовою потугою, але з ґльобальною присутністю.

Із зближенням до кінця ери Мао Тце Тунга, в Китаю може розвинутись задовільна синтеза теорії і практики, хоч покищо цього на обрії не видно. Однак, виразним є напрямок китайської закордонної політики, орієнтованої на відносини держави до держави а в цій політиці тепер найважливішим є політика у трикутнику Китай — ЗСА — СССР.

Нарікання Китаю на гегемонію інших членів цього трикутника є тільки звичайною ознакою того, що Китай є слабшим від двох інших членів трикутника.

ТИТАНІЧНЕ ДВОБОРСТВО

(Закінчення зі стор. 2-ої)

жної сторінки його творів пробивається любов до свого народу, пошана до людини та прагнення правди і справедливости. Большевицька пропаганда закидає йому, що він „власовський літератор", що він схвалює службу генерала Власова з німцями. Хто читає сторінки „Архіпелаг ГУЛАҐ", той відразу бачить, яке це все далеке від правди. Солженіцин співчуває російській людині і взагалі людині, що дурнотою комуністичної партії і жорстокістю органів була загнана в нелюдські умови гітлерівських таборів. Вона шукала засобів зберегти себе, хапалася найменшої надії, щоб пережити лихоліття й повернутися до своїх, своєї родини, свого народу, з ними жити й працювати. Вона бачила, бо пережизала на своїй шкурі, бездушність і бездумність совєтської системи й прагнула чогось кращого для себе й свого народу. І тут її „провина" супроти режиму. Солженіцин викриває й засуджує режим, і зовсім правильно, за те, що ділось і діється в СССР.

Дехто склонний нераз бачити безвиглядність боротьби, твердої і рішучої боротьби на життя й смерть з комунізмом. А ось в особі А. Солженіцина ми маємо живе і повне заперечення цій „теорії безвиглядности". А в творах його є ще більше. Є докази, що тільки ті, які тримались твердо і безстрашно, що не гнулися, мали моральну силу перетривати якнайдовше, а навіть часом вирватися з безодні. Хто гнувся, хто піддавався, того нещадно нівечили. Стара правда: „Москва сльозам не вірить", проявляє себе безоглядно аж до сьогоднішнього дня.

Вітальні, „мужицькі" сили А. Солженіцина і його незламний характер дали йому змогу виграти те титанічне двоборство. Занавневровані і загнані в безвихіддя своєю власною глупотою й злочинами большевики не мали іншого виходу, як капітулювати. Після появи „Одного дня Івана Денисовича", „Першого кругу", „Ракового корпусу", „Архіпелагу ГУЛАҐ", цілого ряду інших писань, безстрашних виступів і листів до літературних установ, до партійного проводу, особливо, як останньо стало відомим, після його славного листа до кремлівських володарів з 5-го вересня 1973 р., його „видворили" з батьківщини, чим зробили величезну помилку, показуючи своє безсилля. А після цього роблять ще й другу: мовчанкою про нього внутрі СССР хотять вбити його діло. Та на це вже запізно.

Сторіками поплинуть його твори почерез границі СССР. Не поможуть ніякі замки й сторожі. Бо А. Солженіцин не в безпечних умовах вільного світу, а всередині „тюрми народів" і „під оком" органів мав відвагу і силу представити дальший шлях підсовєтської людини від арешту до смерти та знищування цілих народів і груп. Арештують на донос, арештують „для профілактики", арештують, щоб показати „бдітельность" органів, арештують „по пляну"... А раз ти попався, виходу немає, бо „органи помилки не роблять", а коли ти вже в тюрмі, то „діло знайдеться". А суд? Солженіцин показує, що „в СССР найлегше бути суддею". Не треба трудитися й розбиратися в „ділі", не треба брати на себе відповідальности за присуди, а треба тільки... загубити совість і проголошувати рішення органів!

Та не зважаючи на це все, людина, справжня людина, її ідеї, її прагнення, як завжди в історії, перемагають. А. Солженіцин переміг, вийшовши живим. Інші перемагають своєю смертю.

У Великобританії привернено п'ятиденний робочий день

Лондон. — У зв'язку з закінченням страйку вуглекопів, новий лейбористський уряд вирішив привернути у Великобританії п'ятиденний робочий тиждень на місце запровадженого попереднім консервативним урядом триденного робочого тижня. З уваги, однак, на брак задовільної кількости пального в країні, уряд втримуватиме ще якийсь час обмеження щодо користування електричною енерґією та оливою до огрівання. За зробленими підрахунками, введення у Великобританії триденного робочого тижня коштувало країні біля 4.6 більйона долярів у втрачених платнях та зменшеній продукції. Страйк вуглекопів уряд полагодив, прийнявши їхню вимогу щодо підвищення заробітної платні на 33 відсотки. Це збільшить кошти продукції вугілля на 230 міл. дол. річно, що, очевидно, у свою чергу віддзеркалиться у вищих цінах на інші промислові вироби і у підвищенні коштів прожитку. Згідно з оцінкою Національного інституту для економічних і соціяльних дослідів ціни у Великобританії упродовж найближчого року збільшаться на 14-18 відсотків.

ТАРЗАН, Ч. 7083 Тарзан-рибалка

Що ти робиш, Тарзане?
Ти скоро дізнаєшся, Іто!..

...Завжди треба використовувати такі гарні потічки.

— Зробиш гачок, почепиш на нього схоже на муху пір'це... І ось — вже ловиш рибу!

Ти зловив!.. Яка велика!